

Ptujski tednik

Štev. 37

PTUJ, 14. septembra 1956

Letnik IX.

Glasilo SZDL ptujskega okraja — Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156, NB Ptuj štev. 643-T-206 — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Janez Petrovič — Rokopisov ne vračamo — Tiska Mariborska tiskarna — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din, polletna 250 dinarjev

Ob posvetovanju predstavnikov obč. svetov za šolstvo

Uspesi naših šol so iz leta v leto boljše

Stojimo neposredno pred začetkom novega šolskega leta. Ker je v naši družbeni praksi odgovorna za delo šol celotna družba, zato smo pred leti uvedli organe družbenega upravljanja — šolske odbore in svetove za šolstvo pri občinah. Da bi ti organi takoj v začetku šolskega leta z vso resnostjo in odgovornostjo začeli reševati problematiko naših področij je sklenil svet za šolstvo pri okrajnem ljudskem odboru sklicati predsednike obč. svetov za šolstvo na posvetovanje.

Na posvetovanju je bil uvodoma podan pregled stanja šolstva v našem okraju po podatkih ob zaključku lanskega šolskega leta. Ti podatki kažejo, da šolstvo v našem okraju iz leta v leto raste, da se izboljšujejo šolske metode, dviga procent obiska in s tem v zvezi tudi znanje in šolski uspeh. Ni pa seveda tu še vse tako kot bi lahko bilo. Ugotovljeno je, da sta procent šolskega obiska in šolski uspeh skoraj popolnoma v skladu po vseh občinah, tako da imajo šole in občine z najvišjim procentom obiska tudi najvišji učni uspeh in narobe, tam kjer je obisk slab je tudi uspeh slab. Vprašanje obiska prav gotovo ni samo vprašanje šolskih delavcev, temveč vprašanje vseh družbenih činiteljev. Na tem področju se bodo posebno v onih krajih kjer je obisk slab — celotna občina Podlehnik — morale angažirati zavezane sile, da ga izboljšajo. Šolski odbori bodo morali skupno z organizacijami SZDL izvršiti moralni pritisk na starše, ki svojih otrok ne pošiljajo redno v šolo. Na posvetovanju so ugotovili tudi, da sodniki za prekrške ne obravnavajo niti dovolj ekspeditivno niti s potrebno ostrino prijav šolskih upravičencev. Predsedniki so bili mnenja, da je potrebno nekatere starše eksperimentalno kaznovati, ker se je pokazalo, da vse mere prepričevanja in prigojavanja doslej niso uspeli.

Celotno šolsko delo in z njim uspeh je odvisen tudi od števila in kvalitete prosvetnih delavcev, ter od števila učencev v posameznih oddelkih. Tu kaže stanje težke prilike. V tekočem šolskem letu manjka na naših šolah 92 učiteljev za osnovno šolo in 46 predavateljev na nižjih gimnazijah. Tako ne bo v našem okraju šole, kjer ne bi manjkalo kakšen učitelj, ponekod pa bodo manjkali tudi po trije. Da bi delo nemoteno teklo bodo morali mnogi prevzeti delo v dveh razredih in poučevati določene in popoldne. Takšna preobremenitev prosvetnega

kadra razumljivo otežkoča vestno in vsestransko pripravo in omejuje možnost njihovega izvensolskega delovanja. Prilike pa se v bodočih letih bistveno ne bodo spremenile, ker je dotok na učiteljska sorazmerno slab in predvsem fanje izbira druge poklice. Iz leta v leto se množi število otrok in moramo odpirati nove oddelke tako na osnovnih šolah kakor tudi na nižjih gimnazijah. Kljub temu, da želimo odpraviti razrede z nad 40 učenci, jih letos zaradi pomanjkanja učnih moči in učilnic še vedno imamo nad 50. Razmere na šolah kažejo, da bo v bodočih letih postalo še bolj pereče vprašanje učiteljev — pomanjkanje učnih prostorov. Dozidave novih učilnic in zidanje novih šol se postavlja z vso resnostjo.

Posvetovanje je ugotovilo, da so občinski sveti za šolstvo in šolski odbori sicer pristopili v glavnem z vso resnostjo k obravnavanju šolske problematike, vendar povsod ugotavljajo, da jim primanjkuje za izboljšanje materialnih sredstev. Ta so povsod izredno omejena in je v zadnjem letu bilo nekoliko boljše stanje le v občini Ptuj. Najboljše je do sedaj delal in tudi žel največ uspehov pri svojem delu svet za šolstvo pri obč. LO Ptuj, niti enkrat pa se v tem letu ni sestal po krivdi prejšnjega predsednika svet za šolstvo pri obč. LO Borl. Pri delu obč. svetov je predvsem opaziti, da so vso problematiko obravnavali več ali manj površno in ob ugotovitvi, da ni denarnih sredstev opustili možnost mobilizacije lastnih sredstev in prispevkov staršev. Osnovna slabost obč. svetov za šolstvo pa je bila njihova nepovezanost s šolskimi odbori in premala upornost, da bi problematiko iz področja šolstva spravili tudi na dnevni red sej. obč. LO ter zborov volivcev. Tako so v praksi le ti obravnavali šolsko problematiko na svojih sejah, jo tam po svojih možnostih reševali, niso pa posredovali te problematike preko zborov volivcev in roditeljskih sestankov ter sestankov članov SZDL širši javnosti. Prav ta ozkost in zaprtost je značilna tudi za delo šolskih odborov. Tudi ti so reševali problematiko samo na svojih sejah ter prepustili šolskemu upravitelju, da je o nekaterih problemih po svoji lastni uvidenosti poročal na roditeljskih sestankih. Posvetovanje je ugotovilo, da so sicer organi družbenega upravljanja naredili resen korak naprej, da pa bodo morali v bodoče svojo dejavnost razširiti in poglobiti ter pritegniti k reševanju širšo

javnost. Letos poteče večina šolskih odborov mandana doba in bodo zato morali občinski sveti za šolstvo predlagati obč. LO odločbo o razpisu volitev v nove šolske odbore. Ob tej akciji bodo lahko široko mobilizirali starše in ostale državljanke za probleme šolstva, kajti le ob sodelovanju Socialistične zveze, ZK, Društva prijateljev mladine, mladinske organizacije in staršev bodo v te organe družbenega upravljanja izvoljeni napredni in delavoljni ljudje, ki bodo pestro in težko problematiko vzgoje in izobrazbe naše mladine uspešno pomagali reševati.

V razpravi o problematiki je bilo govora tudi o nepismenosti v našem okraju, ki jo vsako leto znova ugotavljamo pri mladincih predvojske vzgoje. Posvetovanje je sprejelo sklep naj svet za šolstvo pri OLO predlaga Okrajnemu ljudskemu odboru sprejem odloka o obveznem obiskovanju analifabetičnih tečajev, ki jih je treba organizirati po vseh področjih, kjer je analifabetizem močnejši.

Posebna naloga, za katero se

se morajo obč. sveti sedaj močno angažirati so kmetijsko-gospodarske šole. Dosedanja praksa je namreč pokazala, da je obisk v teh šolah odvisen od pravih mobilizacij mladine. Povsod tam, kjer so organizacije SZDL, mladinske organizacije, šolsko vodstvo in KZ skupno vršile akcijo za vpis in obisk te šole, da so tam šole dobro uspevale, kjer pa tega sodelovanja ni bilo, tam so šole slabo uspeli ali pa jih sploh nismo mogli začeti kljub objektivnim ugodnim pogojem. Občinski sveti za šolstvo bodo še v mesecu septembru imeli sejo na katero bodo pozvali tudi predstavnike množičnih organizacij in KZ ter o tem problemu razpravljali.

Na posvetovanju so obravnavali tudi odnos obč. LO do prosvetnih delavcev in narobe ter ugotovili, da je ta odnos v glavnem pravičen, da bo pa treba še večjega sodelovanja in večjega medsebojnega razumevanja.

Posvetovanje predsednikov šolskih svetov priobč. LO bo nedvomno pozitivno vplivalo na delo teh svetov in s tem tudi na celotno delo našega šolstva.

Seminar za funkcionarje organov delavskega samoupravljanja

Delavsko samoupravljanje v podjetjih našega okraja je od skromnih začetkov v letu 1950 do danes vsekar vidno napredovalo. Prav nič ni pretirana trditve, da se je v delovnih kolektivih že zakoreninila zavest, da je delavsko samoupravljanje potrebna in koristna stvar. Kljub tej živi zavesti pa je vse polno vrzeli, ki ovirajo dobro dosledno uveljavljanje delavskih svetov in upravnih odborov. Največ vzrokov za tako stanje izvira iz pomanjkljivega poznavanja osnovnih načel naše gospodarske politike ter nepoučenosti o vlogi in nalogah organov delavskega samoupravljanja.

Do takih zaključkov je prišla tudi komisija za družbeno upravljanje pri Okr. odboru SZDL, ko je analizirala letošnje volitve delavskih svetov. Ugotovljeno je bilo, da so se mnogi predani tovariši resno branili kandidature, čeg da za tako funkcijo nimajo dovolj širokega znanja. Za večino to ni bil zgolj izgovor, temveč čista resnica in treba je odkrito priznati, da smo v teh letih res premalo storili za vzgojo delavcev in tudi funkcionarjev v naših podjetjih. Seveda bi bilo napačno podcenjevati vzgojna prizadevanja sindikalnih podružnic in drugih političnih organizacij, toda tega dela ni bilo dovolj, predvsem pa ni bilo dovolj sistematično.

Komisija za družbeno upravljanje je upoštevala ugotovitve, ki jih je pokazala analiza, sklenila, da bo še v tem letu organizirala seminarje za predsednike delavskih svetov, upravnih odborov in sindikalnih podružnic. Prvi, dvodnevni seminar je bil 15. in 16. junija, na katerem so udeleženci pokazali presenetljivo zanimanje in zahtevali, da se jim tudi v bodoče omogoči tak način izobraževanja. Z navdušenjem so sprejeli predlog komisije, da bi jeseni priredili širši seminar, na katerem bi predelali aktualna vprašanja naše gospodarske politike, predvsem pa konkretna vprašanja delavskega samoupravljanja v podjetjih.

Zvedeli smo, da so predpriprave končane. Komisija za družbeno upravljanje je skupno z Okr. sindikalnim svetom določila deset tem, prav tako pa so že določeni tudi predavatelji. Z ozirom na veliko število udeležencev — vseh bo okrog 220 — bo seminar izveden v štirih skupinah.

V prvi skupini, ki bo imela desetdnevni seminar internatskega tipa na Statenberku, bo okrog 60 udeležencev industrijskih

in večjih obrtnih podjetij. Pričel bo okrog 20. oktobra.

V drugi skupini bodo funkcionarji delavskega samoupravljanja in predsedniki sindikalnih podružnic s kmetijskih gospodarstev. Tudi teh bo okrog 60 in bodo prav tako v internatskem seminarju na Statenbergu. Pričeli bodo okrog 15. novembra.

Nadaljnji dve skupini, v kateri spadajo trgovska in gostinjska podjetja ter obrtne delavnice, bosta poslušali večerna predavanja v Ptuj, in sicer po 2-krat tedensko. Vsaka teh dveh skupin bo štela okrog 50 udeležencev.

Skrbi in uspehi občine Borl

Občina Borl je v vrsti tistih občinskih ljudskih odborov, ki posvečajo veliko svojih sil čim boljši ureditvi gospodarskih vprašanj. Odboru v tem mnogo pomagajo sveti in agilni krajevni odbori. Zbori volivcev pa so tista institucija, kjer prihaja do izraza iniciativa širokih slojev prebivalstva.

Ceste in regulacije

Od srede letošnjega julija se je na vseh sejah in zborih največ razpravljalo, kje bi se naj popravljale občinske ceste in regulirali potoki in seveda, kje bi dobili za to potrebna sredstva. O vsem tem je razpravljala tudi občinski ljudski odbor. Ko se je o potrebah zedinil, je pri OLO Ptuj zaprosil za kredit za dela predvsem v tistih krajih, ki so bili lanske leto opustošeni po toči. OLO Ptuj je razumel ta klic in odobril nekaj sredstev, da bo možno urediti nekaj priključkov na novo cesto Turški vrh—Brezovec. Največ zanimanja za popraviljanje občinskih cest so pokazali prebivalci krajevnih odborov Zavrt in Turški vrh. To je razumljivo, če pomislimo, da prebivalstvo v teh predelih zaradi lanske toče še letos ne bo imelo nobenih pridelkov na prodaj.

Zdravstveni dom v Cirkulanah

Največja naloga, ki si jo je postavil občinski ljudski odbor na Borju, je čimprej urediti zdravstvenega doma v Cirkulanah. Tam dom bi naj bil v stavi, kjer je imela sedež bivša občina Cirkulane. Stavba po-

Dve novi spominski plošči v Kidričevem

Za drugo obletnico obratovanja elektrolize Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem je bilo v nedeljo, 9. septembra t.l., v Kidričevem veliko praznovanje, ki ga je privedla tamkajšnja sindikalna podružnica. V dnevih pred to nedeljo so bile v Kidričevem kulturno-prosvetne in športne prireditve ter tekmovanja s posameznimi obrati tovarne, na katerih je zaslužen dosegel zmago obrat aluminija.

Na akademiji v soboto, 8. septembra, je prejele nad 60 najagilnejših članov sindikalne podružnice in 20 članov DPD »Svobode« Kidričevu priznanja za požrtvovalno in nesebično udeleževanje in zglede delo v sindikalni podružnici ter sekcijskih »Svobode«. V nedeljo dopoldne je bila slavnostna seja DS tovarne. Po sklepu te seje bo v spomin na začetek obratovanja elektrolize v Kidričevem vsako leto ob 21. novembru praznovanje in bo ta dan praznik podjetja in kraja Kidričev. V nedeljo dopoldne je bilo odkritje dveh spominskih plošč

Boris Kidriču, ki so se ga med drugim udeležili: predsednik Zveze »Svobode« tov. Ivan Rebljo v nedeljo, 9. septembra t.l., v Kidričevem veliko praznovanje, ki ga je privedla tamkajšnja sindikalna podružnica. V dnevih pred to nedeljo so bile v Kidričevem kulturno-prosvetne in športne prireditve ter tekmovanja s posameznimi obrati tovarne, na katerih je zaslužen dosegel zmago obrat aluminija. Na akademiji v soboto, 8. septembra, je prejele nad 60 najagilnejših članov sindikalne podružnice in 20 članov DPD »Svobode« Kidričevu priznanja za požrtvovalno in nesebično udeleževanje in zglede delo v sindikalni podružnici ter sekcijskih »Svobode«. V nedeljo dopoldne je bila slavnostna seja DS tovarne. Po sklepu te seje bo v spomin na začetek obratovanja elektrolize v Kidričevem vsako leto ob 21. novembru praznovanje in bo ta dan praznik podjetja in kraja Kidričev. V nedeljo dopoldne je bilo odkritje dveh spominskih plošč

Ob vsem, kar je storila sindikalna podružnica Kidričevu za to, da bi bila javnost čim bolj seznanjena o slovesnostih v Kidričevem, je potrebno na tem mestu reči, da je bila udeležba zastopnikov kolektivov iz Ptuj zelo slaba in da upajo v Kidričevem, da bo v bodoče ob večjih prireditvah v Kidričevem iz Ptuj večji obisk.

Predsednik Indonezije v Jugoslaviji

BEograd, 13. sept. — Beograd je večeraj slovesno sprejel državniško delegacijo iz daljne prijateljske Indonezije. Na zemunskem letališču so dr. Ahmeda Sukarno in njegove sodelavce sprejeli predsednik Tito in naš najvišji državni voditelj. Množice Beograđanov so gostom priredile prigradne manifestacije. Tako in z intimno večerjo pri predsedniku se je začel obisk indonezijskih državnikov, ki bodo med nami šest dni in bodo potovali tudi v nekatere politična in gospodarska središča Bosne in Hrvatske.

Predsednik republike Indonezije dr. Ahmed Sukarno je prispejal s svojimi sodelavci s posebnim indonezijskim letalom

v Jugoslavijo na obisk, ki bo trajal šest dni. Njegovo letalo se je spustilo na zemunsko letališče ob 16. uri.

Predsednika Indonezijske republike so sprejeli in pozdravili na letališču predsednik republike Josip Broz Tito, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković in Svetozar Vukmanović, predsednik Ljudske skupščine LR Srbije Petar Stambolić in drugi funkcionarji ter indonezijski veleposlanik v Beogradu g. Sudarsono.

Letalo predsednika Sukarna so spremljali ob jugoslovanske meje letala našega vojnega letalstva. Ko se je spustilo na zemunsko letališče, so topovi izstrelili visokemu gostu v pozdrav 42 salva. Godba je zalagala državni himni Indonezije in Jugoslavije in predsednika Sukarno in Tito sta pregledala častni gardni bataljon.

Sukarnova izjava

Na letališču je dal predsednik Sukarno naslednjo izjavo:

»Dragi prijatelji, zelo sem srečen, da sem prišel v Jugoslavijo. Rad bi se zahvalil predsedniku Titu, ki me je povabil v vašo deželo. Mi imamo mnogo skupnih problemov. Rad bi poudaril, da je Indonezija dobila neodvisnost 17. avgusta 1945. Pet let smo se morali boriti za popolno neodvisnost zoper nizozemsko profitevolucijo. Šele leta 1949 smo se lahko lotili izgradnje naše dežele. Še enkrat želim poudariti, da sem zelo zadovoljen, da sem prišel v Jugoslavijo.«

Ko je bil opravljen slovesni sprejem, sta se oba predsednika odpravila z letališča. Kolona avtomobilov je vozila skozi novi Beograd, čez novi most na Savi, po Terazijah ter po ulicah Maršala Tita, Miloša Velikega in po Dedinjskem bulvarju do dvorca na Dedinju, kjer bo rezidenca predsednika Indonezijske republike med njegovim bivanjem v Jugoslaviji. Predsednika Sukarna in predsednika Tita je med vožnjo po mestu na tisoče Beograđanov prigradno pozdravljalo.

Zgradila čez Dravo novi most ter ga 8. septembra t. l. izročila svojemu namenu. Pri zaključku tega naporega dela je kolektivno izrekel svojo pohvalo tov. inženir Krulc, vodstvu in delavcem pa je ob tej priložnosti izrekel vse priznanje predsednik Občinskega ljudskega odbora Borl.

S postavitvijo novega mosta so odpravljene vse zapreke glede prometa ob Zagrebškem velesejmu, kakor tudi glede okrepitve na poti na borliskem gradu.

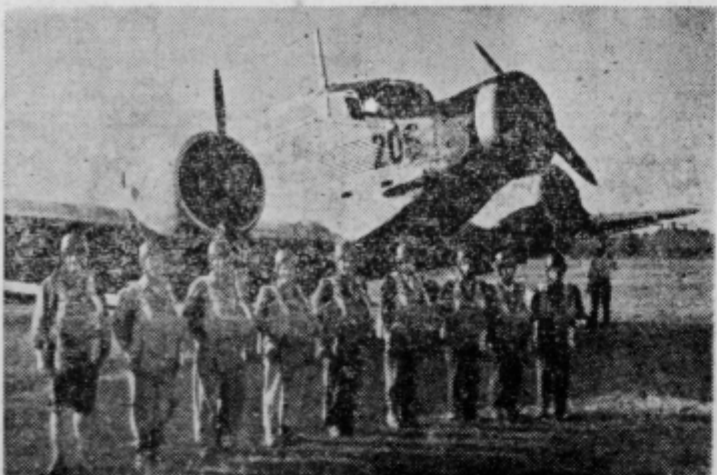
Sredstva za odstranitev plazu

Gozdna uprava je odobrila nekaj sredstev za odstranitev plazu na gozdni cesti Borl—Hrastovec, ki pelje naravnost med haloške vinograde, vse tja do hribovka, ki mu pravijo »Sva« (Nadaljevanje na 2. strani)

Novi padalci

Dne 4. in 5. septembra so bili izvedeni na letališču v Moškanjcih skoki padalcev iz letala Ju-52. Sodelovalo je 16 padalcev iz območja ptujskega okraja, med njimi dvojce deklet, in sicer Ančka Jabloničnik in Dragica Sretenovič iz Ptuj. Nekaj padalcev je tokrat skakalo prvič. Padalci so izvedli po 1 do 5 skokov iz višine 600 m.

Te dni pa vadijo na letališču v Moškanjcih jadralski letalci s C-diplomo poiete z aerovprego, poleg kandidatov za B-diplomo, ki imajo poseben štirinajstdnevni tečaj. Istočasno se vadijo še padalci. Ptujskemu Aeroklubu gre torej vse priznanje za veliko skrb pri izobrazbi našega letalskega kadra in za popularizacijo letalstva v okraju.

Padalci pred letalom JU-52

I. ptujška MDB se je vrnila 3 krat udarna in 1 krat pohvaljena

V soboto 1. sept. 1956 se je vrnila z Brkinske ceste I. ptujška MDB »Bratov Rešev«. Mladi brigadirji so bili pri delu zelo požrtvovalni in tovariški, življenje v taborišču so si vzorno organizirali in zato je postala brigada trikrat udarna in enkrat pohvaljena, kar je izreden uspeh za mlade brigadirje. Stevilke so pokazale, da je bila ptujška brigada v letošnjem letu ena najboljših brigad v Sloveniji in celo v državi. Čeprav naše brigade že nekaj let niso delale in je bilo treba začeti vse znova, se prilagoditi času, kar pa je težko, je bil kriterij ocenjevanja brigad zelo oster. Ni se gledalo samo na to, ali brigada dosega, ali ne dosega lepih uspehov pri delu, temveč se je gledalo tudi na organizacijo notranjega življenja brigade, na tovarishvo, disciplino, red in snago. Brigada je bila v vsem vzorna. Na delovno mesto je delala izredno požrtvovalno, presegala je norme povprečno za 207 %. Toda te norme niso bile majhne, to so bile norme za izkušene delavce, ki že leta in leta opravljajo ta dela. Brigadirji se niso astrašili norm, med salami in s pesmijo so jih celo dvakrat ali celo trikrat presegali. Stari očanci s Prema so se samo čudili: »Nekaj neverjetnega je tale mladina! Ne odneha in ne odneha. Dela pa bolj kot starejši.« In res si videl na delovni delavci, ki so utrujeni počivali in kadili cigareto, mladina pa je neprenehoma divjala z delom. Mlada, šibka dekleta so tekala s samokolnicami, nakladala zemljo in valile skale. Dekleta niso pustila, da bi bili fantje boljši od njih.

Tudi disciplina je bila izredna. Morala je bila na višini. V brigadi ni bilo niti najmanjšega prekrška. Brigadirji so z razumevanjem naredili vse tisto, za kar se je odločilo vodstvo. Ptujška brigada je bila najbolj disciplinirana od vseh brigad. Saj je za vrzno disciplino edina dobila pohvalo.

Mladega človeka cenimo po tovarishvu. Dober mladinec mora biti dober tovariš. Tudi tu so ptujski mladinci izpolnili vsa pričakovanja. I. ptujška MDB se je priključilo še 29 mladincev in mladinci iz Maribora. Je takoj v začetku je prišlo do izrazite sijajno tovarishvo med doslej nepoznanimi mladimi ljudmi. Ptujski in mariborski brigadirji so se tako zelo povežali med seboj, da so se na koncu ločili s solzami v očeh. Naš vzklj je bil: »Mi gradimo cesto, cesta gradi nas!« Res nas je gradila v dobre, tovariške in delavne mladince. Nič koliko dobrih mladih aktivistov vzgoji brigadno življenje.

V zvezi z disciplino je tudi red in snaga v brigadi. Zopet pohvala za ptujško brigado! Najlepše urejene spalnice, najlepše urejeni dnevniki, stenčass itd., skratka vse res vzorno.

Sedaj še nekoliko številki. I. ptujška MDB je štela po spisku 82 ljudi, od tega je bilo 29 mladincev in mladinc v Mariboru. Po efektu dela smo opravili 23149 delovnih ur, Norma pa je bila 7534 delovnih ur. S tem smo dosegli povprečno 307 % za brigado. Izkopali smo 3171 prm zemlje in jo nabili v nasipih. Razminirali in izkopali smo 243 prm kamenja. S kladivi smo razbili 124 prm žive skale, na droblico smo zdrobili 44 prm kamenja in zložili 180 prm kamenja. V živo skalo smo izvrtali 31,5 m minerskih lukenj.

Vse to so le skromne številke,

Iz občine Bori

Nadaljevanje s 1. strani) **ovov», od koder je krasen razled po haloški dežel.**

Osemenjevalnica

Pred kratim sem za poslopam občine zapazil večje število rav. Misli sem, da je tam vsa-otjedensko sejmišče. Toda hiro sem ugotovil, da deluje tam vsak dan dobro obiskana osemenjevalnica goveje živine, ki jo vodi veterinar tov. Feguš Konrad. Kakor sem zvedel, je bilo v zadnjih treh mesecih osemenjenih, pregledanih in zdravjenih 110 krav. Glede na vedno večji razmah te veterinarske službe bo menda treba misliti na veterinarskega pomočnika. Z ustanovitvijo te osemenjevalnice se je skoraj v celoti preprečilo zakatno pripušanje, s tem pa je močno omejilo okuževanje goveje živine.

Le da kmetijske zadruge, kot so mi povedali, ne kažejo dovolj razumevanja za vzdrževanje te tako potrebne živinorejske službe.

toda za njimi se skriva mnogo žuljev, ranjenih rok in prask. To delo je opravila dijaška mladina, katere prva naloga je učenje. Efekt dela bi bil lahko mnogo večji, če bi imeli boljše orodje. Imeli pa smo samo krampe in lopate, samokolnice, kladiva, svoje žuljave roke ter pred seboj same skale, lapor in kamenje. Tudi grozna vročina in pomanjkanje vode nas je nekoliko mrtvila. Toda izredna volja mladih ljudi je zmagala. Naša brigada je imela tudi nekoliko rekordov na cesti. Tovarish Mikša iz Brega pri Ptuj, ki je bil eden izmed najboljših brigadirjev, je zvozil v kratkem času 730 samokolnice na razdaljo 40 m. Za to vztrajno delo je bil razglašen za udarnika. Tudi Mlakar Stanja iz ptujške gimnazije se je odlikovala po izredni požrtvovalnosti in pridnosti. Res težko je poiskati najboljše brigadirje, ker so vsi delali. Kolikor je bilo v njihovih močeh. Mnogo je takih brigadnih junakov. Na primer Caf, Markovič, Opara, Jerič, Sepec, Rogelj in še in še bi jih lahko

naštevali. Tudi Mariborčani so bili izredni delavci in tovariši. Eden izmed stebrov brigade je bil mladi učiteljstnik tovarish Zdravko Horvat, dalje so bili iz ekonomske šole Meško Stanko, Fermolek Elica, Sikar Marička ter še mnogo drugih.

Toda v brigadi se ni samo delalo. Popoldan je bilo do 17. ure prosto. Tedaj so se mladinci kopali, sončili, streljali, igrali žogo, ali pa so šli spat. Ob petih popoldne so bile politične informacije in predavanja, kjer so si mladinci razčistili pojme in skupno reševali razna vprašanja. Diskusija je bila zmeraj zanimiva in plodna.

Najlepše pa je bilo zvečer. Po večerji je vselej zagorel taborni ogenj. Izmenoma so brigade pripravljale program k tabornemu ognju. Ptujška brigada se je pri tem zopet posebej odlikovala. Imela je najlepše pripravljene programe. Sale iz brigadne kronike in razne domisleke duhovitih brigadirjev so žele odobravanje. Ob tabornem ognju je bil večkrat tudi

ples, kjer je mladina pozabila na težave dela in se razvedrila.

Tudi v športu se je naša brigada solidno odrezala. V odbojki je bila nepremagljiva. Na II. mladinskem festivalu v Ilirski Bistrici so vse brigade zastopali v športnih tekmah pretežno Ptujčani in Mariborčani. Odbojka, košarka, nogomet, rokomet, goli, točke, navijanje in bodrenje ter zmage, vse to bo ostalo neizbrisno v spominu na brigadno življenje.

Prav prijetno je bilo v brigadi. Delo, pesem, šale, kopanje, šport, taborni ogenj, ples, vse to je hitro, zelo hitro minilo. Mesec dni je kaj malo za mlade ljudi. Kratak mesec je hitro minil, ostali pa bodo neizbrisni spomini. Spominjalo se nas bo tudi primorsko ljudstvo, ki smo mu gradili gospodarsko tako prepotrebno cesto. Na nas bo spominjala tudi spominjska plošča, ki je vzidana nad našo cesto, ki se vsa bela vije med gozdovi in skalami.

Naj živijo mladi brigadirji! Florjančič Anton

Z zborovanja kmetijskih inženirjev in tehnikov

Ob zaključku 4. okrajne gospodarske razstave so pridelali članj podružnice Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov v Ptuj zborovanje, ki so se ga polnoštevilno udeležili.

Na tem zborovanju, so člani razpravljali o številnih problemih iz kmetijstva, predvsem pa o jesenski setvi, kmetijsko-gospodarskih šolah, situaciji okrog umetnih gnojil in drugem.

V zvezi z jesensko setvijo je predsednik podružnice seznanil člano o stanju glede žitnih semen in kaj so s tem v zvezi napravile kmetijske zadruge, kot osnovni pospeševalec kmetijske

proizvodnje. Setev gre v glavnem mimo njih, ker semenje leži po skladiščih, čeprav kmetijski povprašujejo po kakovostnem semenju.

Glede uporabe, predvsem pa cene umetnih gnojil je po vaseh mnogo govora. O njih uporabi marsikakšen kmetovalec že precej ve. Pojavlja se šamo vprašanje, ali jih ima pri doseganih cenah tudi račun uporabljati. Ali bodo v letošnji jeseni gnojila na prodaj po ugodnejših cenah? Najnovejši odlok o cenah umetnih gnojil določa nižje enotne prodajne cene za vse kmetijske proizvajalce. Cene bodo takšne:

Vrsta gnojila	Stara cena	Nova cena	Znižano za
domača gnojila:			
superfosfat	11	9,50	1,50
amonsulfat	26	16	10
nitrofoskal	14	14	—
KAS	15	12	3
apneni dušik	14	10	4
uvožena gnojila:			
Tomazeva žindra	12,75	8	4,75
uvožena gnojila:			
kalkamonsalpetar	17	15,50	1,50
kalijeva sol	13	10	3

Letošnji sovražniki grozdja in sadja v ormoški okolici

Da ima grozdje, ko dozoreva, ta najzlahnejši sad naše zemlje svoje sovražnike med domačo in divjo perjadjo, je znano, manj znano pa je, da ima med gozdnimi živalimi svoje sovražnike tudi sadje.

Sadje je letos v splošnem dobro obrodilo, zlasti jablane, dobro s sadom so obložene tudi hruške, da je z užitkom in veselje gledati, kako se veje šibijo pod težo raznobarnih jabolč, rumenih hrušk in sliv. Ljudje ga zadovoljnih obrazov prodajajo na veliko, da bodo laže zadostili svojim denarnim obveznostim do države. Dobro gredo v denar tudi hruške. Ko so hruške tako zvane rjavke dozorevale, so se spravile nad nje — verveice, najbolj tam, kjer je sadno drevje blizu gozdov, ki so navadno v grabah pod goricami. Verveice so hruške obgrizele skoraj do polovice, jih pri tem odrtgale od drevesa, da so jih sadjarji v jutro nabrali pod drevjem polne koše. Ljudje obgrizenih hrušk niso mogli uporabiti niti za sadjevec, pa so krmili z njim svinje. Škoda, ki je pri tem posameznikom nastala, je šla v tisočake.

Nič bolje se letos ne godi grozdju, ki ga je že itak malo. Njegov najhujši sovražnik so med perjadjo že od nekdaj kokaši. Ko se je grozdje začelo mehčati, je oblast od sedaj vsako leto odredila zapor za kokosi in ljudje so jih imeli zaprte po 6 do 8 tednov, dokler ni bilo grozdje pobrano. Tako je bilo nekdaj, tudi v prejšnji Jugoslaviji, tako je bilo po drugi svetovni vojni, ko je večji del ormoško-ljutomerskih gorc spadal pod OLO Ljutomer. Kljub temu, da je grozdje že mehko in nekatere sorte zorijo, ormoška občina, kamor te gorice sedaj spadajo, še do sedaj ni zapore odredila. Tam se namreč izgovarjajo, da ni za to zakon-

ske osnove. Ljudje se pritožujejo nad škodo, ki jim jo delajo v goricah kokaši, in godrnjajo, češ kako to, da je oblast nekdaj lahko odredila zapor, da nes pa ne. Ker kokaši grozdje ključvajo in ga uničujejo, kakor visoko ga dosežejo, zato vinogradniki upravičeno pričakujejo, da bo oblast njihovo željo upoštevala.

Niso pa kokaši, poleg škorcev, edini škodljivci, ki so grozdju nevarni. Se hujši so letos fazani, ki v celih jatah prihajajo v gorice in zobljejo

grozdje. Tudi nad njimi seljudje jako pritožujejo, ker nič ne pomagata, če jih še tako pridno naganjajo iz gorc. Čez nekaj ur se zopet vrnejo in zobljejo dalje. Ponekod so požrli ljudem že cele grabece žlahtnine in drugega grozdja. Ta žival se je letos tako razmnožila, da pomeni že resno nevarnost za vinograde. Tu nič drugega ne pomaga, kakor temeljit odstrtel škodljive perjadi. Za lovski družine gotovo vabljiva zadeva in prijeten šport!

„DELO IN VARNOST“ 5. ŠTEVILKA

Izšla je 5. številka strokovnega časopisa »Delo in varnost«, ki ga izdaja Zavod za proučevanje organizacije dela in varnosti pri delu LRS v Ljubljani. To je prvi in edini list v državi, ki se bavi s perečimi vprašanji zvišanja produktivnosti in varnega gospodarjenja v industrijski proizvodnji, s problemi pravilne, znanstveno utemeljene organizacije dela, z vzgojnimi vprašanji kadrov v gospodarstvu in s problemi zdravstvene in tehnične zaščite pri delu. Opozorjamo javnost na naslednje članke: Franjo Aleš: »Višjo produktivnost z ustrezno organizacijo dela«, inž. Ervin Perne: »Delavec in časovne študije«, prof. Ivan Bertonec: »O metodi praktične izobrazbe vodilnega kadra v proizvodnji«, inž. S. Pirč: »Kdaj lestev, kdaj stopnice?«, inž. Ludovik Kavš: »Dvigalo naj bo gilgotina v gradbeništvu«. Navodila za registracijo osebnih zaščitnih sredstev in varnostnih naprav ter registracijo proizvajalcev in prodajalcev teh sredstev. Inž. Boris Gošič: »Prirodni brusi in umetni bruslinski koloti.«

Na časopis še posebej opozorjamo vsa industrijska podjetja, gospodarske organizacije in strokovnjake

Naj ostane med nami

VI PA IMATE ZVONEC...

Bilo je v četrtek, 6. septembra, ko sem se peljal s kolesom po Lackovi ulici. Prometna kot je ta ulica, zahteva od kolesarja (kaj šele od šoferja) neprestano pozornost, sicer se lahko zgodi, da podereš nič hudega sputečega pešca, ki se ne ozira na predpise in ne na lastno osebno varnost, marveč lagodno, v dolgi diagonalni prečka ulico. Pa se vrnimo k svari.

Peljem se s kolesom po Lackovi ulici in se hočem izogniti štirim ali petim pešcem s kolesi, ki so vstric pred mano zahtevali zase skoraj vse cestnice. Nekako pri »Zeleznini« sem se odločil, da jih prehitim. Ko počasni in previdno privozim tik do »disciplinarne« skupine, zavije fant z »levega krila« družbi ce p ločniku pred »Zeleznicino« in — uspel mi je, da se nisem začel v njega!

Ing. Zorec Egon:

Nekaj bes ed

OKROG IZKOPAVANJA KROMPIRJA

Krompir izkopavamo, čim je dozorel, to se pravi, ko se posuši njegova cema, S tem namreč preneha njegova rast. Če bi ga po tem času pustili dalje časa v zemlji, bi utegnilo to biti zanj škodljivo. V toplih jesenskih dneh se namreč gomolji v zemlji lahko precej ogrejejo in začno močno dihati, če pa pade še kaj padavin, lahko začno kiliti. To zelo zmanjša njihovo vrednost. Poleg tega napadajo gomolje v zemlji številni škodljivci iz živalskega sveta. Krompir je treba torej, čim dozoril, izkopati.

Pri izkopavanju krompirja ne smemo zanemariti nekaj važnih podrobnosti:

1) če smo izkopali krompir pri lepem vremenu, ga ne smemo takoj spraviti v skladišče, temveč ga moramo preje ohladiti. Topel krompir bi namreč v skladiščih močno dihala, se grel ter se potil. Posledica bi bila plesen ali pa tudi kalitev;

2) če izkopljemo krompir v vlažnem vremenu ali iz vlažne zemlje, ga je treba pred vskladiščenjem dobro osušiti in očistiti zemlje;

3) preden spravimo krompir

v skladišče, ga je treba skrbno prebrati in sortirati po debelosti. Najbolje je, če ga sortiramo že pri izkopavanju. Pri tem odberemo vse nagnite, poškodovane in nezrele plodove;

4) pri prevažanju, nakladanju in razkladanju je treba najskrbneje paziti na to, da se gomolji ne poškodujejo;

5) v skladišču krompir ne sme ležati na tleh, pa čeprav so betonska, lesena ali suha zemlja. Krompir nasujemo na rešetko iz lat, na slamo, koruznico ali trstiko. Takšna podlaga varuje krompir pred vlago in pred mrazom, deloma pa služi kot ventilacija;

6) kup krompirja ne sme biti previsok, ker bi to škodovalo gomoljem v spodnjih plasteh. Če je kup višji od metra in širši od dveh metrov, je treba v sredo postaviti ventilacijsko cev;

7) toplota v skladišču mora biti od 5 do 8 stopinj C;

8) skladišče je treba zračiti, posebno če se čuti zaohel zrak ali vlaga;

9) svetloba naj ne prihaja v skladišče neposredno, zato je potrebno, da so obrnjena okna na severno stran. Čez zimo pa krompir ne potrebuje svetlobe; 10) spomladi izpostavimo semenski krompir svetlobi in temperaturi nad 8 stopinj C, s čimer bomo dosegli, da bodo klice kratke in debele ter zelene, dočim poganja krompir v mraku dolge, bele klice.

Krompir v zasipnicah:

V primeru, da nimamo potrebnih klet ali skladišč, spravimo krompir v zasipnico. Velja pravilo, da je dobra zasipnica vedno precej boljša od slabe kleti. V zasipnici zložimo krompir v prizmi podoban kup širine na tleh do 1 in pol metra in višine enega metra. Po možnosti zasipnice ne kopljemo v zemljo, temveč jo napravimo na površini. Tla in stene obložimo s slamo, prav tako površinski del, da lahko odteka voda, ki bi sicer pronicala skozi zemljo v notranjost. Površinski del zasipnice mora biti dovolj debel, da krompir v primeru hudega mraza ne bi zmrznil. Okrog zasipnice je treba izkopati jarek za odtok vode. Sredi zasipnice je treba postaviti ventilacijsko cev, da bi bilo omogočeno kroženje plinov, ki nastajajo pri dihanju krompirja.

Na osnovi obsežne razprave so sprejeli člani več koristnih sklepov.

Za uspešnejšo akcijo zatiranja koloradarja

Znano je, da je koloradski hrošč poleg plesni najhujši sovražnik krompirja. Škoda, ki jo povzroči, če ga ne bi zatirali, bi bila zelo očitna, po nekaj letih pa bi sajenje krompirja sploh bilo nesmiselno.

Uničevanje koloradarja je torej nujnost. Vendar je to sedaj še zelo nepopolno in v največ primerih mnogo predrago. Navedimo primer: nasad 25 arov, če je njiva oddaljena vsaj 2 km in je treba vodo za škropivo voziti od doma, poškopita dva delavca v 20 urah. Škropi-

vanje porabita za okrog 150 din. Če računamo njuno delo samo 700 din, stane enkratno uničevanje hrošča na tej parceli 850 dinarjev.

Mnogi pa nimajo niti ročne škropilnice ali zaprašilca ter potrosaja sredstvo za uničevanje insektov kar skozi svilenog navgivo. Tak način zahteva neprimerno večjo količino sredstva ter je, ne da bi vračunali delovno silo, prav tako zelo drag.

Zelo drago pa je zatiranje tudi na večjih krompirjevih nasadih, če to izvršuje vsak posameznik sam, ki ne more najekonomičneje izrabiti motornega zaprašilca in opraviti dela najstrokovneje, ker se pač s tem delom bavi prereditko.

So kmetje, ki skrbno zatirajo škodljivca ne glede na stroške. Zanikreži pa puščajo svoje nasade bodisi iz finančnih ali drugih razlogov nezaščiteni.

Tako uničevanje je torej nesmotrno, nerentabilno in nepopolno. Vsekakor ne smemo še dalje dopuščati v tem pogledu takšnega stanja. Zato mislim, da je najbolje, če prevzamejo zatiranje škodljivca kmetijske zadruge, ki so edine sposobne organizirati zatiranje tako, da bo to res uspešno, pa tudi ne predrago. Sredstva za tak način zatiranja bi zadruge zbrale tako, da bi od vsakega odkupljeneva kilograma krompirja odvedle po 10 p v ta namen ustanovljeni sklad, od pridelovalcev pa, ki krompirja ne prodajajo, pa bi pobirale manjšo povprečnino. Po tem načinu, ki bi bil ne samo v korist pridelovalcev krompirja, temveč bi bil velikega pomena glede pridelovanja krompirja sploh, bi bilo ustvarjeno precej zanesljivo jamstvo, da se krompirjevec ne bo več nemoteno širil. Seveda bi morale KZ ustanoviti v ta namen posebne stalne ekipe za zatiranje škodljivca, ki bi bile pod stalno kontrolo občine in KZ in ki bi zapraševala vsa krompirišča ne glede na lastništvo.

Dobro bi bilo, če bi ta predlog zatiranja koloradarja sprožili nove še boljše predloge. Vrednost krompirja kot osnovnega prehrabnega pridelka to vsekakor zasluži.

Tokrat nisem več mogel molčati.

»Ne vem, kako morejo misliti nekateri, da so vedno sami; zakaj hodite vstric po celi cesti?«
»Ja, vi pa imate zvonec na kolesu!« se hrabro odreže nekdo izmed njih.

»Pa ne zvoni,« pripomni cinično njegova spremeljevalka za mojim hrbtom in se prisiljeno nasmeje.

Takrat mi je postalo jasno: Imam zvonec na kolesu in s tem so vsi pešci Lackove ulice odvezani vsakega upoštevanja prometnih predpisov!

Strelstvo

Kot zaključno manifestacijo strelskih organizacij bo okrajni strelski odbor Ptuj organiziral v času od 16.—23. IX. »Teden strelstva«.

Tekmovanja bodo na vseh strelskih okrajih z vojaško puško za člano, z zračno za mladince in ženske. Največja manifestacija strelcev bo na ptujškem strelšču.

Sporod:

Nedelja, 16. IX., Okrajno tekmo vanje mladincev, pripadnikov predvojaške vzgoje za predhodni pokal.

17. IX. Masovno tekmo vanje članov sindikata, ZB in članov SZDL.

18. IX. Troboj SD Turnišče, Breg, Pletarna.

19. IX. Troboj SD Delta, Drava, Remont.

20. IX. Troboj SD Zelezničar, Kidričevo, OLO.

21. IX. Streljajo lovci.

22. IX. Streljajo rezervni oficirji.

Zaključek tedna strelstva bo v nedeljo, 23. IX. Na ta dan se bodo zbrali najboljši strelci iz okrajih Maribor, Varaždin in Ptuj. V reprezentanciji Maribora so mojstri strelci. Ptujčani se bodo borili za čim častnejši uspeh.

V nedeljo popoldne ob 14. uri bo streljanje na »slavnostno tarčo«, na katero strelja le najboljši strelci vsake družine. Mladinci iz družin: Mladinec, Breg in Pletarna se bodo pomerili v streljanju z zračno puško v ponedeljek, 17. septembra.

Teden strelstva bo dokazal disciplino, moč in borbenost strelcev ter vedno pripravlenost za obrambo domovine.

Skrajni rok za zamenjavo bankovcev po 5 in 1 Jin

Narodna banka sporoča, da je skrajni rok za zamenjavo bankovcev DFJ po pet in en dinar (s sliko partizana), ki so vzeti iz prometa, 29. september t. l. Te bankovce je moč zamenjati v vseh podružnicah in ekspoziturah Narodne banke FLRJ in drugih bank.

Dopisujte v

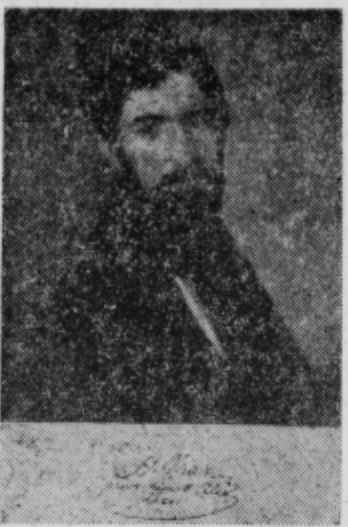
PTUJSKI TEDNIK

Andrej Kovač, bibliotekar:

(Nadaljevanje)

Ptuj in okolica v pesmi in povesti

Flegeričev vzor in danjini sosed je Stanko Vraz (1810-1851), pevec Murskega polja...

Precej »kočljiva« je narodna pesem od Sv. Trojice v Haložah...

Srečno ostani mi ti, domovina, mojega naroda ti kraj, sadnega drevlja ograda...

Srečno ostani te, vinogradi dragi, l'bi trs, ostani mi zdrav, pikec 'no toča 'no dež naj nesnagi škodi...

In še nekaj verzov, nastavljenih na slovenska dekleta v Slovenskih gorah:

O d'vice, d'vice Slovenčice, čemu vam tak rumeno lice? Čemu vam tak rdečo šube?

V Vrazovi zbirki »Narodne pesni ilirske«, Zagreb 1839, ki je tiskana že v gajici...

Stoji mi stoji pole, pole široko; na polj pa mi stoji lepi belj grad.

Po gradi pa se šče mlada jungfrava; proti njoj pa se pešeče šriber Dornarski...

V tega »dornarskega šribarja« pa se zaljubi grajska gospodinja in ga zadrži pri sebi v gradu...

Ti Vrazovi zapiski nas vodijo še dalje v zakladnico »narodne pesni«, kolkor opeva ta motive s Ptujkega polja...

Lepa je cesta gor v Vildón, lepi so pobje Marpurški, snažno je mesto Ogračko, zamazano je mesto Vptujsko...

Ali pa tista iz Selnice pri Vinici:

Pisani je turin v Lendavi, široka je cesta v Optulj, zdrapana so vrata v Ormožu...

Arheološka zbirka Mestnega muzeja v Ptuj zaprta

Javnosti je že znano, da se uprava Muzeja v Ptuju bori že dalj časa za nove prostore, ki so ji nujno potrebni...

Zbirka bo na novo urejena in odprta v novih prostorih po izselitvi mizarske delavnice iz prvega nadstropja...

Velika je fara Svete Trojice, tam so dekline pa same device, Pravijo, pravijo: Tam je svet kraj!

Boj mala je fara svetega Vida, tam so polanke, nobena nič prida. Pravijo, pravijo: To je svet kraj!

V Zetalah je fara svetga Mihela, tam so kozarice, pa svaka debela. Pravijo, pravijo: To je svet kraj!

Tudi dekleta od Ptujke go-

re, Leskovca, Sv. Florijana in Rodnega vrha imajo svoj delež v tej narodni pesmi...

Tudi razna kmečka opravila opevajo nekatere narodne pesmi, kakor tista »Ob kožuhanju« iz Središča in okolice:

Zdaj že grè, zdaj že gre za našo lubo najgo. Zdaj smo že skožuhali pri totemu gospodarju...

Včasih so v ptujskem okraju zelo gojili lan, ki so ga trle terice v posebnih slaninihah...

Naslovna stran 5. snopiča

jejo. Na nje je naslovljena ta-le narodna pesem.

Mi smo trije bñe, smo vino pile, smo jele meso, kak krave seno: Se bi pojele mačka in pesa, še ne bi kosmata bila.

V ptujskem okraju, ki ima izrazito vinogradniške predele, se prepeva mnogo narodnih in ponarodnih pesmi...

Na svetu lepše rožice ni, kakor je vinska trta: Po zimì spi, po let cveti, v jeseni sode nataka...

Oj preluba vinska trta, ti si veselje mojga srca! Po Dravi si priplavala, na hribih si nasejena...

Od kmeta si pogrobana, od fantov si okopana, od deklice si okoljena...

Za zaključek še eno haloško: V Haložah to sladko vince rase v gorinah sem no ta, v gorinah sem no ta...

Prijateh, zdaj s'kupce vino spite, da se bo vidlo dno, da se bo vidlo dno, no gremo mi, da bo rudeče lice, veseli vsi domo, veseli vsi domo...

Gostovanje Svobode iz Liboj

V soboto, 8. septembra, zvečer so priredili člani kulturno-prosvetnega društva »Svoboda« iz Liboj glasbeni večer v ptujskem gledališču.

Kljub težkemu poklicu se rudarji in kovinarji po trudapolnem delu ukvarjajo pod vodstvom požrtvovalnih in sposobnih glasbenikov z glasbo...

Ob nastopu Libočanov v ptujskem gledališču smo občudovali njihova kulturna stremjenja, ki so usmerjena tudi v glasbeno vzgojo mladega rodu...

Zelja Ptujčanov, videti ruderje in kovinarje iz Liboj strediti programu njihovega glasbenega večera, je napolnila ptujsko gledališče...

In iz Liboj je prispelo pismo sledeče vsebine: Dragi tovariši! Po povratku iz Vašega prijaznega mesta, sedaj ko v duhu ponovno doživljam ta lepi dogodek...

veličino in pomen tega, kar smo skupaj v teh kratkih urah doživeli. Sedaj sele prav jasno vidim, kako bogate sadove rodijo vrline, katere gojite v Vašem društvu...

Prišel sem med Vas kot tujec, ki je slišal o Vas le iz bežnega pripovedovanja. Ob slovesu po kratkih urah, katere smo preživeli skupaj...

Naj te skromne vrstice povedo, kar Vam takrat nisem mogel izraziti. V življenju se vrste dogodki in doživlja, mnogo je bridkice pa tudi svetli dogodki so...

Dragi tovariši, prisrčno Vas pozdravlja na čim skorajšnje svidenje, Rado Stegu

ODOBREN 50% POPUST NA ŽELEZNIČA ZA PROSLAVO 20-LETNICE VELIKE TEKSTILNE STAVKE SLOVENIJE

Glavna direkcija Jugoslovanskih državnih železnic je odobrila za prevoz po železnici ob proslavi 20-letnice velike tekstilne stavke Slovenije 50% popust.

Udeleženci kupijo na vstopni postaji celo vozno karto do Kranja, ki velja za brezplačen povratek s potrjenim obrazcem K 13, ki ga tudi dobite na vstopni postaji...

Dnevni spored za nedeljo, dne 16. septembra 1956

6.00-7.00 Pisana vrsta domačih pesni in napetov za prijetno nedeljsko jutro - vmes ob 6.05-6.10 Poročila in vremenska napoved...

ne izdelke in podobno; pa tudi prenašanje bolezenskih klic na ovoje s hrano. Z ovojev je možen spet prenos klic v usta, posebno pri otrocih.

Prvi arhivski teden v Jugoslaviji

Po vzoru mnogih drugih organizacij, ustanov in združenj, ki predstavljajo najrazličnejšo družbeno dejavnost v novi Jugoslaviji...

»Brez dobre urejenih arhivov ne bi mogli dobiti te vojne...« Ta trditve znamenitega ameriškega arhivskega strokovnjaka se morda zdi temu ali onemu čitatelju neverjetna...

Bogastvo zgodovinskih arhivov v Jugoslaviji znaša danes približno 120 milijonov listin, v veliki večini iz 19. in 20. stoletja, medtem ko je gradivo iz daljne preteklosti naš h narodov...

Kakor na mnogih drugih področjih se je tudi na tem šele v novi Jugoslaviji začelo živahno in plodno delo, ki je posledica velikega razumevanja organov ljudske oblasti nove demokratične Jugoslavije.

Arhivska služba na novi poti ali dimnikar - pomočnik arhivarju

Arhivski delavci, ki jih je po vsej državi nad 470, že nekaj let na različne načine vzbujajo zanimanje širših plasti, zlasti še šolske mladine...

Sobota, 15. sept., ob 20. uri: A. T. Linhart: »MATIČEK SE ZENI«. Premiera, izven. - Otvoritev sezone 1956/57. Nedelja, 16. sept., ob 20. uri: A. T. Linhart: »MATIČEK SE ZENI«, Izven.

saj je samo Vojnogodovinski inštitut v Beogradu izdal 43 knjig, zgodovinski arhivi ZK pa 26 knjig.

Čprav je bilo za arhivske ustanove v letu 1955, izdanih v obliki rednih proračunskih sredstev 220 milijonov dinarjev, kar je celo v zveznem merilu velika vsota...

V zadnjem času nas vznemirjajo vesti o hudi bolezni - otroški paralizi, za katero je v Ptuj zbolelo v tem letu do sedaj devet otrok...

Nehote pa se vsiljuje vprašanje, kako to, da se še naprej dopušta prodaja kruha, ki ga prodajalec okužuje z rokami, s katerimi sprejema tudi denar...

Esperanto v šole

To je predlog Federacije esperantistov Jugoslavije komisiji za šolsko reformo, ki ga odbora vso pošteno misleči in napredni rodoljubi. Naše bralce smo že seznanili o sklepu Sveta za prosveto in kulturo LRS...

Na pobudo gimn. profesorja Dr. Kondorja iz Madžarske bo v sredini prihodnjega meseca športno tekomvanje v gimnazijah Knittelfeld (Avstrija) Ptuj in Vasvar (Madžarska).

Arhivskega gradiva in pomanjkanje strokovnjakov za težko in naporno delo v arhivih.

Arhivski delavci, ki jih je po vsej državi nad 470, že nekaj let na različne načine vzbujajo zanimanje širših plasti, zlasti še šolske mladine...

Arhivski delavci, ki jih je po vsej državi nad 470, že nekaj let na različne načine vzbujajo zanimanje širših plasti, zlasti še šolske mladine...

Arhivski delavci, ki jih je po vsej državi nad 470, že nekaj let na različne načine vzbujajo zanimanje širših plasti, zlasti še šolske mladine...

Esperanto v šole

To je predlog Federacije esperantistov Jugoslavije komisiji za šolsko reformo, ki ga odbora vso pošteno misleči in napredni rodoljubi. Naše bralce smo že seznanili o sklepu Sveta za prosveto in kulturo LRS...

Na pobudo gimn. profesorja Dr. Kondorja iz Madžarske bo v sredini prihodnjega meseca športno tekomvanje v gimnazijah Knittelfeld (Avstrija) Ptuj in Vasvar (Madžarska).

IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV

Ali bo dobila proga Kotoriba-Maribor zopet brzovlak?

V petek, t.j. danes, 14. sept., je v Mariboru konferenca v zvezi z železniškim voznim redom, ki bo veljal od 2. junija 1957 dalje. Na to konferenco je bil povabljen tudi predsednik OLO Ptuj glede na razne predloge prebivalstva, organizacij in ustanov ptujskega okraja v zvezi s pomanjkljivostmi sedanjega voznega reda.

Po predlogu Podjetja za pit promet v Ljubljani, naj bi vozil po novem voznem redu jutranji

vlak 7711 iz Maribora prej kot sedaj, da bi prispel v Ptuj že ob 5.50, v Čakovce pa že ob 7. uri. V zvezi s tem bi prihajal vlak 7832 v Ljutomer do 7.20, v Mursko Soboto do 8. ure, vlak 7932 pa bi prispel v Gornjo Radgono okrog 8.20. Poleg vseh ostalih prednosti spremenjenega voznega reda bi bilo doseženo tudi skrajšanje čakanja v smeri Ljubljana-Čakovec in Murska Sobota, ki se vleče sedaj skoraj 2 uri.

V zvezi s spremenjenim voznim redom vlaka 7711 nastane vprašanje prevoza delavcev v Kidričevo za začetek dela. ob 7. uri in dijakov za Ptuj iz smeri Pragerskega. To vprašanje bi se dalo najlažje rešiti z nabiralnim vlakom 7765 sli pa z novim potniškim vlakom Pragersko-Ptuj v trasi sedanjega vlaka 7711 s povratkom iz Ptujja ob 8. uri s priklučkom na Pragerskem na vlak 514 proti Mariboru in na vlak 525 proti Ljubljani.

Zgodnje prispetje vlaka 7711

Ptuj bi bilo ugodno zlasti tudi za dostavo pošte v Ptuj, ki bi se lahko pričela ob 8. uri. Izboljšala bi se tudi odprava pošiljk za okoliške pošte, in s. za Markovce in Zavré ob 6.25, za Grajeno, Koreno in Sp. Duplek z avtobusom Kostanj-Maribor, ob 6.45 pa za Starše. Avtobus krožne proge Ptuj-Vitomarci-Ptuj bi tudi lahko odhajal poprej, ker je sedanji povratek v Ptuj ob 8.50 nekoliko pozen.

Verjetno bo na današnji konferenci upoštevana tudi želja po uvedbi brzovlaka na progi Kotoriba-Pragersko-Maribor in obratno, kakor je že bil svoječasno, zlasti sedaj, ko je bil močan potniški promet iz Madžarske in preko nje iz Českoslovaške.

Upajmo, da bomo lahko kaj določene sporočili našim bralcem po konferenci in da nam bo s tozadevnimi pojasnili radevolje postreglo Podjetje za železniški promet v Ljubljani. Pz.

iz Miklavža pri Ormožu

Vsak terek odkupujejo pri KZ Miklavž živino, pri čemer prihaja večkrat do godrnjanja in nezadovoljstva. Teleta in svinje namreč tehtajo na mali tehtnici v zaprtem in temnem prostoru, kjer je vsaka kontrola nemogoča.

Vsekakor bo kmetijska druga morala poskrbeti, da se bo tehtalo v bodoče v primernejšem prostoru. Sedaj bo začelo prihajati sadije in drugi poljski prideelki in zadruga bo imela veliko sitnosti, če ne bo uredila te zadeve.

Lukmanove iz Kajzarja je pred dnevi izdelala nesreča. Otroci so kravo napasli na mladi detelji, nakar jo je napelo. Na nesrečo ni bilo v bližini nikogar, ki bi znal kravi pomagati, ter so jo morali zaklati.

Take nesreče se v teh krajih večkrat dogodijo, kljub temu pa se ljudje ne udeležujejo gospodarskih predavanj, na katerih se poslušalci seznanjajo tudi s tem, kako je treba ob nesreči pomagati živini. To je posebno važno v krajih, kot je naš, kjer živinozdravnika ni moč poklicati ob vsaki priložnosti, ko je njegova pomoč potrebna.

Koristi od krajevnega samoprispjevka

Letošnje spomladi je 36 krajevnih odborov v občini Ormož sprejelo krajevne samoprispjevke za vzdrževanje občinskih cest. Vsak krajevni odbor se je zavezal poleg navažanja gramoza opraviti tudi določeno število delovnih ur. Pa tudi v občinskem proračunu je bila določena lepa vsota (1.700.000 din) za komunalno dejavnost. K temu znesku je pristihi še 904.000 dinarjev iz občinskega cestnega sklada, ki so bili pred kratkim razdeljeni krajevnim odborom za nakup cementnih cevi in za popravilo mostov.

Danes so občinske ceste dosegle dosegel najlepše uspehe pri izvrševanju obveznosti iz krajevnega samoprispjevka. Obvezal se je za 285 kub. metrov gramoza in 126 delovnih dni ter to delo tudi že opravil.

V zadnjih letih je bilo težko pripraviti kmetijska gospodarstva soc. sektorja do tega, da bi sodelovala pri vzdrževanju občinskih cest. V letošnjem letu pa se je to spremenilo in nekatera posestva so svoje obveznosti že v celoti izvršila (KG Jeruzalem in delno tudi KG Ivanjkovec).

Danes so občinske ceste

IZ MAJSPERKA

7. OKTOBRA — OBČINSKI PRAZNIK

Občinski odbor ZB NOV Lesje se pripravila na 7. oktober — na odkritje spomenika v II. svetovni vojni padlim borcem NOV in žrtvam fašističnega terorja, obenem pa tudi na 2. občinski praznik. Po obsežnih pripravah kaže, da bo 7. oktobra 1956 v Majšperku veliko slavlje.

350 krvodajalcev čaka

V dnevih 20. in 21. septembra 1956 bo v občini Lesje krvodajalska akcija, za katero je prijavljenih že nad 350 oseb, ki so pripravljene dati kri. Krvodajalce iz Zetal in Makol bo v Majšperk prevažal avtobus, če pa bo dovolj prijavitelcev v teh krajih, bo odvozil krvl v Zetalah n v Makolah. Lanskoletna krvodajalska akcija je tudi propagandno opravila veliko delo, saj letos več ni govorilo, da izvažamo človeško kri in podobnih izmišljotin, saj je tekom minuloga leta ravnno po zaslugi krvodajalcev marsikdo prej odzdravel kot bi se, če mu ne bi pomagali s transfuzijo krvi.

Kataster bomo se urejevali

Davčne obremenitve glede na klasifikacijo zemlje vzbujajo največ nemirne krvi pri gospodarstvih, kjer še imajo slabo urejen kataster in kjer je potrebno podatke vskladiti z resničnim stanjem. Precej nevolje je v zvezi s tem v Kočevah, kjer so zelo oddaljene od Ptujja in kjer je letos slabši pridelek, ker ga je precej uničila toča. Letošnje sadije na bo za prodajo kot namizno, temveč le kot industrijsko sadije. Težave so tudi s prodajo živine, saj odkupna podjetja sprašujejo le za teleti in rejeno živino, ki je v teh delih Hrelco ni veliko na prodaj.

iz Cirkore in okolice

Zakaj tako nerazumevanje

Svet za zdravstvo občine Cirkovec se je 2. septembra t. l. bral k 1. rednemu zasedanju ob zadovoljivem številu gostov, zastopnikov in predstavnikov (K, SZDL in GZ). Na dnevnem redu je bila krvodajalska akcija, za katero se je doslej prijavilo 130 ljudi, Lovrenc na Drp. se je izkazal v tej akciji, saj se je za njo prijavilo 62 ljudi, do čim se je v ostalih 12 naseljih prijavilo je 68 ljudi. V vasi Šikole doslej ni bilo prijavljenca, kakor tudi ne v Starošineh. Odvoz krvi bo 14. t. m. v Cirkovcih. Upajmo, da se bodo člani sveta za zdravstvo dotleje že potrudili in zbrali prijave, da se bodo ti kraji glede na krvodajalce in na razumevanje te humane okolje med zadnjimi v okraju ali celo v Sloveniji.

Naborniki se se izkazali

Pred javnostjo zaslužijo povabljeno dečki iz občine Cirkovec, ki so se na zborih 22. avgusta t. l. izkazali pred naborno komisijo s svojim dostojnim obnašanjem ter s treznimi odgovori na vprašanja, ki služijo ocenitvi stopnje splošne izobraženosti nabornika. Predsednik naborne komisije podpornik tov. Dušan Tepšič se je o poteku naborov pohvalno izrazil ter objasnili, da so dečki iz teh vasi po fizični moči in splošni raz-

Meslo pošte na Ptujski gori naj bi bila ustanovljena pošta v Doleni

Prebivalstvo iz okolice Dolen, s področja KZ Sela in Dolena, se že več let zavzema za to, da bi Podjetje za pit promet ustanovilo v Doleni stalno pošto namesto sedanje pomožne pošte. V tej želji pa je glasnejše, zlasti odkar je bil namen ukiniti pomožno pošto v Doleni in njeno področje razdeliti na bližnji in oddaljeni Videm in Ptujška gora. S tako rešitvijo se prebivalstvo Dolen in njene okolice ni sprizannilo, temveč je vztrajalo na ustanovitvi redne pošte Dolena, ki bi naj imela sedež v zgradbi KZ Dolena v Zg. Pristavi. Glede na povprečje prebivalcev na 1 redno pošto v Sloveniji (2000), doslej res pri 400 prebivalcih Dolene ni bilo mogoče te želje ugodno rešiti, ko pa se redna pošta Ptujška gora ne dosega zadostnega prometa, saj prihaja tja mesečno bote malo pisem, brzojav in paketov in malokdaj se kdo oglašja telefonično s Ptujške gore. Med Ptujško goro in Vidmom sicer res ni nobene pošte in je to področje zelo obsežno in veže obe področji Dolena, ki želi imeti redno pošto, zato bi slednje kazalo ustanoviti le pod pogojem, da bi bila ukinjena redna pošta Ptujška gora, njeno področje pa bi bilo razdeljeno na področje pošte Majšperk in Dolena. Ob bližnji pošti Majšperk pošta na Ptujski gori nima nikake perspektive, zlasti pa ne glede na telefonski promet, zato res veliko okolnosti govori za ustanovitev pošte v Doleni, kjer je KZ, ki je sedaj edini telefonski naročnik pošte Ptujška gora in kjer bi se s časom mreža telefonskih naročnikov razširila tudi na Sela (KZ in šola). Po temeljiti proučitvi vseh prednjih okoliščin je Podjetje za pit promet pristalo na ustanovitev redne pošte v Doleni pod pogojem, da se ukine

spomladi redna poša na Ptujski gori, dotlej pa bo že gotova zgradba KZ Dolena v Zg. Pristavi, kjer bodo potem prostori pošte Dolena. Prav verjetno se bodo s tem predlogom strinjali tudi prebivalci s področja pošte Ptujška gora, zlasti pa tisti, ki jim bo v Zg. Pristavo na pošto bližje kot pa na Ptujško goro.

Prav verjetno bo predlog prebivalstva iz Dolen in okolice ter Sel podprl tudi OLO in da bo prišlo spomladi po vsestranskih sporazumih do ustanovitve pošte v Doleni, ki bo z večjim poštnim, paketnim ter telefonskim prometom utemeljila svojo resno željo in zahtevo po ustanovitvi poštnega urada.

ke, ker so že obrabni asfaltni sloji tako tanki in valoviti, da promet ni več varen, ali pa se delajo pogosto luknje.

Prometna disciplina bi se morala postriti v vseh ozirih, šoferji bi morali bolj upoštevati svarilne znake, n. pr. tonajne table pred posameznimi mostovi sploh ne pridejo do izraza, nobeden pa ne pomisli, kaj se lahko zgodi, če most slučajno ne prenese njegovega tovora in se pod preveliko težo vda, v primeru slabega vremena bi morali voziti obzirneje, z manjšo brzino, dokler se ceste vsaj malo ne osušijo.

Varnost prometa se ogroža tudi s tem, da nekateri otroci in celo odrasli, namenoma poškodujejo svarilne znake ali druge znake, ne zavedajoč se, da če poškodujejo ali popolnoma uničijo važen svarilni znak, kaj se lahko zgodi avtomobilistu in sopotnikom, ki vsled tega brezskrbno v največji brzini vozi po cesti in ovinka ne more zvožiti ali pa je pred drugo kakršno koli oviro, ki ga lahko pripelje celo do smrtne poškodbe.

Zavedajmo se kako zelo važna je za nas cesta, zato jo čuvajmo, enako čuvajmo mostove in ob cestah postavljene svarilne znake in pomagajmo k varnosti prometa.

Velko.

SKRBETI BO TREBA

za varnejši promet na cestah

Ceste, ki še niso modernizirane, ne vzdržijo več gostote prometa, ki se razvija po njih z dneva v dan, zato je treba stremeti za tem, da se ceste čimprej in tembojše modernizirajo in tako usposobijo varen promet.

Ce primerjamo avtomobilski promet pred drugo svetovno vojno in danes ugotovljamo velikansko razliko, saj beleži cestarska služba pri številu gostote prometa na cestah II. reda do 2000 ton na 24 ur.

Cestarski odseki so se sicer z ozirom na gostoto prometa skrajšali od 4 do 6 km na 2 do 3 km, gramoza se daje na 1 km makadamske ceste povprečno 150 m³, vendar niso ceste takšne, kakor si jih želimo. Letos pa se je še s cestarsko službo močno poigrala narava, saj je bilo v prvem polletju dežja več kot preveč, v drugi polovici leta pa je momentalno nastopila suša, krpali se v prvi polovici leta ni dohitevalo, ker so bile ceste stalno razkopane, v suši pa se zopet ne sprime material, s katerim se krpa, tako da kljub prihodnosti vsaj nekaterih cestarjev, ki se z delom zalagajo, niso ceste takšne, kakor bi morale biti.

Glede na zgoraj navedeno je potrebno čimprej modernizirati vse ceste II. reda in še važneje III. reda, nekateri asfaltiranim cestam pa narediti previe-

Mnogi posestniki ne poznajo, ali pa nečesto poznati Uredbe o varstvu javnih cest, vozijo gnoj na polja v odprtih vozovih, ga trosijo po cestah, njihve orjeto tik do roba cestnega zemljišča nekateri še celo v cestno zemljišče (v tle ceste), s plugom in živino ponesnažijo cestišče in motijo varnost prometa na cestah.

Zavedajmo se vsi, kako važna je za nas cesta, zato jo čuvajmo, enako čuvajmo mostove in ob cestah postavljene svarilne znake in pomagajmo k varnosti prometa.

Velko.

Motiv iz Ormoža

Dela pri popraviljanju cest iz samoprispjevka so se začela takoj po žetvi. Krajevni odbori so v ta namen odprli manjše gramoznice, da so zagotovili potrebne količine gramoza. Težave pa so nastale v vlišinskih predelih, kjer ni gramoza, kjer pa so ravnno potrebe največje. Občinska komunalna ustanova je to vprašanje rešila na ta način, da je odprla v Ormožu večjo gramoznico ter tako tudi za te predel pridobila potreben gramož. Če upoštevamo, da je na občinskem področju okrog 250 km cest, ki jih je treba vsako leto posipati, je jasno, da so za to potrebne lepe količine gramoza.

Krajevni odbor Trgovišče je

Ormoški občini tem, kjer so se krajevni odbori resno lotili te naloge, urejene Skupna vrednost doslej opravljenega dela z naslova krajevnega samoprispjevka znaša okrog 3.200.000 dinarjev.

233 krvodajalcev iz ormoške občine

Obč. odbor RK v Ormožu je zbral 233 prijav za prostovoljno oddajo krvi. Največ prijavitelcev je iz področja samega Ormoža, kjer se je prijavelo 116 krvodajalcev. V nekaterih vaseh pa je bil odziv zelo slab. Med temi prednjači predvsem Hum, slabo pa je tudi na področju Velike Nedelje in Tomaža.

NOV TELOVADNI STADION V LJUTOMERU

V nedeljo bodo v Ljutomeru predali svojemu namežnu na novo urejeni telovadni stadion, ki ga je zgradilo za svoje potrebe TD »Partizani Ljutomer. Stadion ima novo atletske stezo, ograjen bo z živo ograjo, prihodnje leto pa bodo postavili tribune. Za uspešno ureditev novega stadiona ima poleg društva in občine, ki je prispevala nekaj skromnih sredstev, največ zaslug inž. Jalsovec, ki je po lastni zamisli izdelal načrt ter vodil vsa dela.

OKRAJNI IN OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIZA
priredila v nedeljo, dne 7. oktobra 1956, v Ptujju

veliko tombolo

s 40 tombolami in nad 2000 drugimi praktičnimi dobitki ob 9. uri dop. na Titovem trgu v Ptujju

Med 40 tombolami so glavni dobitki:

1. Novo motorno kolo »JAWA« 250 kub. v vrednosti 390 tisoč dinarjev — 2. Kompletna spalnica — 3. Novo moško kolo — 4. Novo žensko kolo — 5. Kuhinjska oprema — 6. Radio aparat — 7. Otroško dvokolo — 8. Prašiček — 9. Otroško dvokolo — 10. Moški plašč

dalje moške obleke, zapestne ure, ženske obleke, ženski plašči, drva, električni likalniki, vreča moka, električni pečnjak itd.

Nabavite si pravočasno tombolske karte. Dobijo se v vseh trgovinah in trafikah, pri Državni ložeriji v Ptujju in aktivistih Rdečega kriza

Cena tombolski karti samo 50 din

Sreča vas čaka! Za 50 din lahko dobite novo motorno kolo vredno 390.000 dinarjev

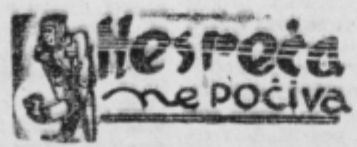
40 tombol in nad 2000 drugih dobitkov v skupni vrednosti 1.200.000 dinarjev

V nedeljo, 7. oktobra 1956, dopoldne, vsi v Ptuj na **VELIKO TOMBOLO RDEČEGA KRIZA!**

Ob deževnem vremenu se tombola preloži na prihodnjo nedeljo

Glavne dobitke si oglejte v izložbi Veleblagovnice MERKUR Ptuj in trgovini STEKLO-PORCELAN Ptuj

OKRAJNI IN OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIZA PTUJ

pri delu piti v levico; Jože Petrovič iz Kidričevega 68 si je pri padcu poškodoval desno nogo; Anton Kamenšek iz Veličan 78 je padel s slive in si poškodoval ključnico; Alojzju Stuhcu iz Brešnice 71 je brcnil konj v desno nogo; Jožetu Bežjaku iz Kicarja 94 je zabojo spodovl obraz; Janez Sprah iz Slovenje vasi 61 se je vsekral v levo nogo; Edvard Popušek iz Spuhlje 6 je padel na cesti in si poškodoval levo roko.

Vsem imenovanim, ki se zdravijo v ptujski bolnišnici ali doma, želimo čimprejšnje okrevanje.

PIS STIPENDIJ

Uprava Splošne bolnice Ptuj, razpisuje stipendije za 2 otroci negovalci.

Pravilno kolikovane prošnje posilati na naslov Splošna bolnica Ptuj.

DROBNE
ZANIMIVOSTI
Naravni radar

Netopir je znan ponočnjak. Svoje polete skozi temo opravlja z ušesi. Med letenjem namreč sliši glasove. Ti zvoki se nato z veliko hitrostjo oddaljujejo od njega. Ko zadenejo na kak predmet, se zopet vračajo nazaj k netopirju, ki jih sprejema z ušesi. Po odmevu, to je višini in brzini tona netopir določa kakšen je predmet in se mu potem izogne ali pa ga napade, če je to zanj slastna pečenka.

Hitro razmnoževanje. Ena sama bakterija se pri telesni temperaturi človeka v 24 urah razmnoži v 5.000.000.000 bakterij. Pri temperaturi 10 stopinj Celzija je razmnoževanje neprimerno počasneje — v 24 urah nastane le 500 novih bakterij.

Kadilci, pazite na svoje srce! Kajenje cigaret ne škoduje le pljučam, ampak tudi srcu. V ZDA so pregledali 200.000 oseb in ugotovili, da je med kadilci več srčnih obolenj in večji odstotek umrljivosti.

V 30 sekundah pečena pečenka na krožniku. V ZDA in zapadni Evropi je prišel na trg poseben električni aparat »Radar-Grill«, po naše bi temu pekaču rekli »radarski raženja«. Pekač v 30 sekundah kar na krožniku speče pečenko. »Radar-Grill« ne peče v pravem pomenu besede. Zaradi iz naprave prodirajo skozi jedila, ki jih pečemo ali segrevamo. Priprava jedil z »Radar-Grillom« je hitra in higienska, pri peki ni treba dodajati masti ali vode, in zunanja površina tudi nikoli ni preveč zapeljena. V celofan zavite klobase ali kako drugo jed celo lahko segrevamo kar skozi ovoj.

NAJVEČJI LAŽNIVEC

Pri tekmovanju za največjega lažnivca zadnjega četrta stoletja si je priboril ta neobičajni rekord Bruno Cesara z naslednjo zgodbo:

»Moji stari oče je imel tako stensko uro, da je v teku let senca nihala napravila luknjo v steno.«

ZEMLJO JEDO

So ljudje, ki jedo glino. In to ne samo enkrat in iz neumnega razloga. To je običaj, ki je globoko ukoreninjen med nekaterimi prebivalci v Avstraliji, na potočju Amazonke, v Gujani, v Maroku in drugod.

Ljudje, ki so se ukvarjali s tem vprašanjem (znanstveno ime je geofagija) trdijo, da imajo ti primitivni posamezniki neko močno notranje potrebo do glin, zaradi pomanjkanja mineralnih snovi v hrani. Solški otroci v Maroku uživajo redno preden malčajo glino, ker jim, kot sami pravijo, pomaga pri učenju.

Kot hrano jo uživajo na veliko črnci ob Mississippiju, a tudi nekateri belci poznajo ta običaj. Leta 1942 so na 207 otrocih napravili preizkus; 25 % je v 16 dneh moralo vzeti glino vsaj dvakrat. Na vprašanje zakaj glino jedo, so odgovorili, da je zelo okusna (njen okus je

Arktika ne bo več mrzla

Sovjetski inženirji se resno ukvarjajo z načrtom, ki je vreden Jules Vernove fantazije. Z ogromnim jezom v Berangovih vratih nameravajo ločiti Severno ledeno morje od Pacifiškega oceana. Zgradili bi ogromne črpalke, ki bi dobivale potrebno energijo iz velikanske električne centrale; razen tega bi ta centrala ogrevala tudi morsko vodo, da bi bila njena temperatura podobna temperaturi zalivskega toka. O tem načrtu je imel predavanje v Moskovskem radiu član inštituta za energetiko pri Akademiji ZSSR. Rekel je, da ta načrt, kakor se zdaj fantazira, ni neizvedljiv, posebno sedaj, ko se bo že v doglednem času skoraj vsa energetika preorientirala na izkoriščanje atomske sile. Uresničitev tega načrta bi bila podobna odkritju novega kontinenta z blago evropskega klimo in bogatimi naravnimi zakladi. Od tega podviga bi imele korist tako ZSSR kakor tudi Evropa in Severna Amerika.

Čez dvajset let

Čez dvajset let se bodo ljudje vozili z avtomobilij na atomski pogon, ki bodo imeli instalirane elektronske naprave, ki bodo posredovale vozilno sliko prometa na cesti pred njim in za njim. Gospodinjam ne bo treba več pomivati posode, ker bodo ta posel prevzeli ultrazvočni valovi. Prav tako gospodinjne ne bodo več likale, ker bo to delo opravil avtomatični likalnik ob pritisku na gumb. Takšne perspektive napoveduje — ne kot plod domišljije, marveč kot verjetno pridobitev industrije in znanosti — podpredsednik trgovinske zbornice Združenih držav Amerike. Povedal je, da bo imela Zemlja leta 1975 več umetnih satelitov. Prav tako je rekel, da bo na Zemlji že več jeklenih stavb, ki bodo imele kar naj-

udobneje urejena stanovanja. Američani se bodo po besedah podpredsednika trgovinske zbornice ZDA lahko prepeljali iz Washingtona do Pariza v borih treh urah. V njihovih stanovanjih bo več fluorescentnih naprav, tako da si bodo stanovalci lahko izbirali svetlobo po potrebi in razpoloženju. Avtomatična očesa bodo sama odpirala in zapirala okna in vrata in tako uravnavala temperaturo v sobah. V trgovinah z živili bo na razpolago skoraj deset tisoč različnih živil, ki bodo zavirala v posebne shovi, da bodo ohranila primerno temperaturo.

Vse to pa bo seveda doseženo le, če bodo ljudje znali vse pridobitve in iznajdbe tehnik uporabljati za mirnodobne namene.

O kašlju

VČASIH SO ZDRAVNIKI
PO KAŠLJU DOLOČALI
BOLEZEN

Kašelj sam ni posebna bolezen, ampak znak različnih bolezni. Za bolnika je zelo nadležno, zato ga pa skuša zdravnik vedno odstraniti.

Navadno človek kašlja neprestovoljno, zaradi draženja dihalnih organov, čeprav se lahko kašelj seveda izlove tudi namenoma. Namen kašlja je izločitev katarja, sluz ali kakšnega tujelega telesa, ki ovira dihalne poti. Včasih, na primer pri pljučnici, bronhitisu itd., je kašelj potreben in vpliva blagodejno, ker obdrži bolnik na ta način proste poti za prehod zraka, ki bi jih sicer oviral katar. Vendar se često zgodi, da

kašelj sam ne more opraviti te svoje važne naloge. V teh primerih gre za dražilni kašelj, ki ga povzročata na primer vdihavanje dražilnih plinov, ali pa za suh in trgaljoč kašelj, kot pri nekaterih vnetjih rebre mrene. Stari zdravniki so po obliki kašlja celo določali bolezen.

Ne smemo pa pozabiti, da je kašelj lahko tudi zelo škodljiv bolnikovemu organizmu, posebno, če ga povzročata rak glavnih dihalnih organov ali poti. Isto velja za nekatere oblike bronhitisa, kjer močni kašelj ni v nobenem razmerju z malo množino izločenega sluzja. Kašelj tudi bolj škodi kot koristi pri vnetjih pljučnih vršičkov in pljuče, če je sluz trdovratna in je kašelj ne more zrahljati. Svoje naloge tudi ne more opraviti, če je v pljučnih celicah preveč potu, kar je posledica oslabelosti srca. To so nekateri primeri tako imenovanega nekoristnega kašlja.

Vse to pa velja tudi za pre-slaboten kašelj, to je za primer, ko je kašelj prelab, da bi opravil svoje delo, n. pr. pri čiščenju bronhijev. Zato so napadi kašlja hudi in se često ponavljajo, ker jim ne uspe opraviti svoje naloge. Za take primere uporabljamo kot zdravilo olajševalna sredstva, večinoma opijevje sestavine, ki lahko ustavijo trdovratne napade kašlja. Včasih zdravniki predpišejo tudi izkašljevalna sredstva, kot so razna hlapljiva olja, kajljeva jodova spojina itd. Uspešna je tudi inhalacija vodne pare, ki zmehča sluz. Tako se prepreči napadi krčevitega in trdovratnega kašlja, ki škoduje bolniku in slabi pljuče. Razen tega pa se s tem tudi spreminjajo nekoristni kašelj v koristen, ga, ker izloči sluz. Nikoli pa ne smemo pozabiti, da je treba istočasno zdraviti tudi glavno bolezen, za katero je kašelj le zelo mučen znak in opozorilo.

Najvažnejši razlog

Pred sodnikom v Arlingtonu je stal Haywood Miller, ker je na avtocesti prekorščil dovoljeno hitrost 100 kilometrov. Izgovarjal se je na 140 načinov. Kot najvažnejši razlog za prekoračenje je dovoljene hitrosti pa je navedel, da je potoval skupaj z ženo nekega svojega prijatelja, pa se je bal, da ga ta zasleduje. Sodnik ga je obsodil na najmanjšo kazen: 15 dolarjev.

Zrebanje nikdar

Bratje Leenkecht so uganjali v Belgiji obirno trgovino s srečkami nove loterije z velikimi dobitki, katere Zrebanje je bilo napovedano za 31. april. Vse tri brate so zaprli.

Teoretik

»Kaj je ljubezen« se imenuje tema predavanja psihologa in univerzitetnega lektorja doktorja Marksona iz Milwaukeeja. Pred kratkim pa se je njegova žena ločila od njega. Vzrok: njej tega, kaj je ljubezen, ni mogel nikdar pojasniti.

Iz Indijane

Na desko poročnega urada v Garyju v Indiani (USA) je sodnik Paul Dudak nabil obvestilo, ki se je med drugim glasilo: »V bodoče poročenih parov, ki bodo med poroko jedli, pili, peli, žvižgali ali stresali nespodobne šale, kakor tudi tistih, ki bodo prišli v umazani obleki, ne bomo poročili.«

Naključje

Gospodična Florence Sparow (slovenski: Vrabi) je vložila tožbo proti peku, pri katerem je kupovala kruh. Ko je namreč nekega dne prerezala kruh, je našla v njem vrabca.

To je bila eksplozija

V nekem predmestju Bologne v Italiji je deset rac naštelo na cesti na raztresen karbid. Race so karbid pojedle, nato pa so se v bližnjem jarku napile vode. Kmalu nato so se razpočile z glasnim pokom. Vseh deset!

Globoko vdihnite!

Španski slikar Picasso je moral obnoviti svoj begunski potni list v Franciji, in sicer na svoje polno ime: Pablo Diego Jose Francisco Paula Juan Nepomuk Chrispian de la Santissima Trinidad Ruiz Picasso. Če slikarja kdo vpraša po njegovem imenu, mora najprej sam pogledati v potni list.

Kakor ti meni

Ko je prijel Leopold Stokowski v Philadelphiji za taktirko, sta tvorila orkester samo violonisti in flavisti. Nekaj minut pozneje se je pojavila nova skupina poslušalcev. Stokowski je namignil in pojavila sta se dva godbenika. To se je nekajkrat ponovilo in ko je bila dvorana polno zasadena, je tudi orkester bil komplet.

Ob naslednjem koncertu so bili poslušalci točni.

Preizkušnja osebjia z aparati

Tržišče elektronskih naprav za ugotavljanje prevar se zaradi njihove uporabe v industriji vse bolj širi. V primeru, kjer bi kraja v velikem obsegu sicer majhnih stvari imela lahko za posledico večje škode, vodstva podjetij pri nameščanju novih službenec vedno bolj uporabljajo detektorje laži ali kot pravijo poligrafске preizkušnje.

Za ta namen je najbolj znana naprava, ki jo imenujejo Keelerjev poligraf. Naprava ima pet elektronk in tri med seboj ločene kanale za ugotavljanje dihanja, pulza in odpornosti kože med skrbno pripravljenim izpraševanjem.

Tolmačenje rezultatov je za točnost poskusov z detektorjem

laži najbolj važen činitelj. Tisti, ki preizkuša, mora znati postavljati primerno tehtna vprašanja ki morajo biti tudi nevtralna, znati pa mora tudi pravilno registrirati odstopanja od normalnih podatkov celo v primeru, če ima opravka s trdovratnim osumljencem, ki namera dajati lažne odgovore na vsako vprašanje.

S tehnične plati naj dodamo sledeče: s povečanjem občutljivosti aparatov lahko dobijo še bolj točne rezultate. Strokovnjaki so priporočili že merjenje prostornine krvi, merjenje hitrosti krvnega obtoka in merjenje oksidacije krvi. Kaj vse se skriva v teh elektronskih ceveh, če odkrivajo celo laž?

Nasveti

Ko zdaj poleti pregledujemo nerabne predmete v naši garderobi, bomo nedvomno našte tudi pozabljen, star klobuk, ki pa ga lahko koristno uporabimo. Prerežemo ga tako, da dobimo dva dela, ki ju namočimo za 24 ur v vodi. Potem klobučevino raztegemo na ravni plošvi, približemo na desko in posušimo. Nato izstrižemo vložke za copate ali čevlje. Ko se vložki zamažejo, jih lepo operemo v salmijaku in jih nato posušimo.

Pločevinaste posode, ki jih navadno uporabljamo za pečenje, lepo še vroče očistimo s papirjem in soljo, nato jih pa še zdrgnemo z oljem.

Meso, ki ga obeljavajo debele mesarске muhe, nam ne more iti več v slast. Obvaruje-

mo ga pred nadležnicami s tem, da ga potresemo in obložimo z drobnjo narezano čebulo (da odda čimveč soka), ki muhe s svojim vonjem uspešno odganja.

Zivila se tudi v vlažni kleti ne kvarijo, ako jih hranimo v omari, kamor smo postavili zabojček z živim apnom.

Tehitne se kvarijo, če pustimo na njih uteži.

Pod milo denemo v skledico leseno ploščico. Ta vpije vodo in milo se ne manjša.

Okvire pri štedilniku dobro očistimo, ako še vroče namažemo z vazelinom in zdrgnemo s krpo iz raznih volnenih in bombažnih odpadkov ter jih ovijemo s staro nogavico.

Najmanjši ljudie na svetu

Večina pigmejcev živi v ekvatorialni Afriki v džunglah in na oceanskih otokih. Dolgo so mislili, da so njihovi največji prijatelji zamorci. Pred kratkim pa so francoski etnografi ugotovili, da afriški pigmeji žive popolnoma ločeno od zamorcev in da imajo z njimi le slabe trgovske zveze. Pigmeji so nestalni nomadski narod, ki se bavi samo z lovom in nabiranjem raznih bilk in sadov. Zivoreje in poljedelstva ne poznajo, le pes jim je zvesti prijatelj. Zaradi njihovega načina življenja je težko ugotoviti koliko jih sploh je. Najmanjši afriški pigmeji so Bambu, katerih je približno 25.000. Skoraj enako število Babingov živi v francoskem Kongu, Kamerunu in Gabonu. Ob obali Konga pa je približno 50.000 pigmejcev iz skupine Batua.

Moški čistokrvni pigmeji so veliki le 140 centimetrov, ženske pa so še precej manjše. Ko smati so veliko bolj kot zamorci, nos imajo zelo ploščat in širok. Čeprav so tako manjšni, imajo glavo veliko kot ostali ljudje. Zelo so odporni proti raznim boleznim in takih kot so malarija, sifilis ali tuberkuloza skoraj ne poznajo. Tudi sonca dosti ne vidijo, čeprav je njihova domovina v vroči Afriki. To pa zato, ker žive v senčni džun-

gli, ki ima drevice tudi do 60 metrov visoko. Posledica tega je, da je pri njih rahitis že udomačena bolezen in da veliko novorojenčkov kmašu umre. Pigmeji so narod, ki verjetno poje največ mesa in večina njih dočaka starost preko 70 let.

Prvi spomenik, ki omenja pigmeje, je freska iz časa faraona Neferkara, stara že več kot 4500 let. Takrat so bili pigmeji najslavnejši igralci in pevci na svetu. Njihov sloves je bil tako velik, da jih je faraon pri sprejemu pozdravil s temi besedami: »Pozdrav božjemu igralcu, tistemu, ki razgalja srce, za katerim vzdihuje kralj Neferkar. Večno naj živi!«

Pigmeji so še danes veliki pevci in igralci, njihova narodna glasba pa je velika umetniška, čeprav je skoraj samo vokalna. V pevskem zboru so vsi

prebivalci iz večjega naselja, medtem ko so igre rezervirane samo za lovce. Pigmeji prikazujejo tudi stari egiptovski reliefi, grške vaze, njihove silhuetne pa so zelo pogoste na raznih freskah.

Zanimivo je dejstvo, da so jih prebivalci Zapada v srednjem in v začetku novega veka čisto pozabili in o pigmejih niso nič vedeli. Šele ko so jih spet opazili, je eden največjih takratnih zdravnikov, Italijan Cezar Skardeli, rekel, da so to opice, nekateri pa so menili da so pigmeji bajneslovna bitja. Tako je pigmeje »odkril« šele tako 1855 raziskovalec Paul Sihne.

Znanstveniki so po svojih zadnjih potovanjih in obiskih med pigmeji izjavili, da so oni posebna in samostojna rasa s samo njim lastnimi značilnostmi.

Nekaj o ognjenikih

Zemeljska skorja, ki se je le počasi ohlajala, je bila mnogokrat predrtá pod vplivom vulkanskih sil. Gmote lave, žarečega pepela, plinov in razstopenih rudnin, so se razlivala po zemeljski površini. Izbruhli so bili tem hušji, čim dalje časa je ta ali oni ognjenik miroval. Ob strašnem izbruhu ognjenika Karakatu leta 1893 sta odleteli dve tretjini gore v Indijski ocean. Indijski ocean je takrat valil do 40 metrov visoke valove, ki so jih čutili celo ob francoski atlantski obali. Nekaj podobnega se je zgodilo leta 1902 na otoku Martinique, ko je začel bruhati ognjenik Mont Pelle. V nekaj minutah je bilo porušeno bogato mesto St. Pierre in vsi prebivalci, blizu 30.000 jih je našlo smrt v lavi in žarečem pepelu. Nenadnost te katastrofe je v zgodovini

področju ognjenikov pred njihovimi bruhanji. Leta 1908 je nastal strašen potres v Messini. Bližnji ognjenik Etna je takrat popolnoma miroval.

Na zemlji je nad 10.000 ognjenikov in od teh jih bruha kdaj pa kdaj kakih 500. Strokovnjaki domneva, da je treba bruhanje ognjenikov pripisati predvsem vodi, ki prodra v njihova žrela, kjer se pod močnim pritiskom segreje nad vrelišče. Če pritisk popusti, se spremeni voda v paro, ki potrebuje nad tisočkrat več prostora, in na ta način nastane eksplozija, ki izzove bruhanje ognjenika.

Vulkan bruha

Istega leta je začel bruhati ognjenik Santa Maria v Guatemali. Lava je zalila področje 14 kilometrov na okrog. V zadnjih desetletjih je izgubilo življenje ob bruhanju ognjenikov kakih 20.000 ljudi.

Ognjeniki so torej sovražniki človeštva. Žareči pepel je nevarnejši od lave. Ta zelo hitro pada na zemljo in ljudje imajo premalo časa za umik; lava pa teče počasi in ljudje se še vedno lahko umaknejo in rešijo najpotrebnejše. Nekaj koristije tudi od ognjenikov. Zemlja okrog njih je zelo rodovita in predvsem primerna za vinarstvo, sadjarstvo, zlasti za južno sadje. Iz ognjenikov puhtečo paro in pline pa uporabljajo ponekod za pogon elektrarn in ogrevanje hiš, na primer v Islandiji.

Protj ognjenikom je človek brez moči. Nikoli ni mogoče vnaprej povedati, kdaj bo ognjenik bruhal. Vulkanizem ni namreč vedno v zvezi s krajevnimi potresi. V večini primerov pa nastanejo potresi na

Ognjena lava

INTERVJU

Časnikar: »Je že umri?«

Mark Twain: »Jasno. Ali bolje — mislim, da je tako. Mi dva sva bila namreč dvojkca. Ko sva bila še čisto majhna, so naju pri kopanju zamenjali. Pozneje je eden umrl. Na žalost pa ni bilo mogoče dognati, kateri od obeh je pravzaprav to bil. Eni so trdili, da Viljem, drugi so zopet menili, da sem bil jaz. In vendar je stvar popolnoma preprosta. Eden od obeh je namreč imel na levi roki materino znamenje. In ta sem bil jaz! In ta otrok je umrl, Torej sploh nisem jaz več jaz, ampak samo upam, da sem. Kaj takega je dandanes zelo težko dokazati...«

Ko je pisatelj prišel do sem, je časnikar že pograbil klobuk in prijel za kijuko na vratih.

Mark Twain: »Na žalost se tega sploh ne morem spomniti.«

Casnikar: »Zaradi podobnosti se mi je zdelo, da je tisto tam slika kakšnega vašega brata.«

Mark Twain: »Seveda. To je Viljem, moj ubogi Viljem.«

Podcenjevanje

Radijski napovedovalec v Spokane (USA) Robert Swartz je oddajal v radiu neko ploščo narobe in pri tem velikodušno izjavil, da bo vsakemu, ki bo uganil dotično kompozicijo, opravlil vsako vrsto ali domače delo. Med poslušalci pa se jih je le našlo 18, ki so ugotovili za katero kompozicijo je šlo. Swartz je potem dobil vrsto naročil za prekopavanje vrta, košnjo, čiščenje čevljev in podobna dela.

Močna volja

Churchill in Bevan veljata kakor piše časopis »Tit Bits« kot najboljša angleška govornika. Preje sta oba stokala. Churchill je svoje napake popravił tako, da se je z železno pridnostjo učil svojih govornov na pamet. Bevan pa je recitiral Shakespeara v tihi sobici.

Fizikalna in šport

Prva zmaga Drave

Prva prvenstvena nogometna tekma med Nafto iz Dolnje Lendave in Dravo iz Ptujja, ki je bila odigrana v Dolnji Lendavi, se je končala v veliko presenečenje z zmago Drave 3:2 (1:1).

Nogometno moštvo Nafta je zelo dobra ekipa in je resen kandidat za višje mesto. Uspeh Drave, ki že dolgo ni pokazala tako lepe igre, je zato tem večji. Kot celota je dalo moštvo Drave zelo lepo igro, ker so se borili vsi igralci.

V začetku sta obe moštvi igrali malo nervozno, toda takoj se je videlo, da bo tekma resna in na dostojni višini. Igra je postajala čimdalje bolj živahna, lepe kombinacije in prodori obeh moštvo so delno končali pri ožji obrambi, ali pa v rokah obeh dobrih vratarjev. V sredini polčasa je nepričakovan prodor Nafta končal z lepim strelom na vrata in vratar Kozic je moral kapitulirati. Nafta vodi 1:0. Nekaj minut kasneje v protinapadu je desno krilo Drave Herceg z lepim strelom dosegel prvi gol za svoje moštvo in tako se je končal prvi polčas.

V drugem polčasu se je igra zelo spremenila. Ekipa Drave je ves drug polčas prevladovala na igrišču in z lepimi prodori po krilu dosegla v 7. minuti drugega polčasa zopet po Hercegu drugi gol in nato nekaj minut kasneje še tretji gol. Pri stanju 3:1 za Dravo je bila neopravičeno prisojena enajstmetrovka, ki je tudi bila realizirana in tako postavljen končni rezultat 3:2 v korist Drave.

Ptujski jahalci grede v Zagreb na reprezentančno dirko

V nedeljo, 16. septembra t. l., bo v Zagrebu reprezentančna jahalna dirka jahačev iz Hrvaške in Slovenije, na kateri se bodo pomerili z ostalimi tekmovalci iz Ptujja: članica Jahalnega kluba Drava Ptuj tov. Greta Jeremic in člani tov. Ferdo Papst, Aleksander Radovič, Milan Simonovič na konjih Desantu, Belgijancu, Idolu ter Šaku.

Tekmovalcem iz Ptujja želimo na jahalni dirki v Zagrebu obilo uspehov. O rezultatih tekme bomo poročali v prihodnji številki.

S to zaslužno zmago si je moštvo Drave priborilo prvi dve točki v tekmovalni grupi nogometne lige Maribor - Celje.

Najboljša igralka v moštvo Nafta sta bili obe krili, dočim je pri Dravi treba pohvaliti moštvo v celoti z vratarjem na čelu.

Postava: Kozinc, Letonja, Vogrinčič, Bezjak, Pongračič, Komel, Herceg, Sirec P., Kovač, Erhatic in Streher, Sodič je pred 600 gledalci Herman iz Maribora zelo slabo, kar je tudi vplivalo na končni rezultat.

V nedeljo, dne 16. septembra 1956, ob 15.30 bo na stadionu SD Drave prvenstvena nogometna tekma med Kovinarjem iz Maribora in Dravo iz Ptujja.

Tabela prvega kola tekmovalne grupne nogometne lige Maribor - Celje.

RAZPORED TEKMOVANJA

GRUPNE NOGOMETNE LIGE MARIBOR - CELJE

DRUGO KOLO:

16. IX. 1956.

Drava: Kovinar (Mbr.)
ZNK: Aluminij
Rudar: Kovinar (Store)
Brezice: Bratstvo (Hrastnik)
Svoboda: Fužinar
Nafta: Usnjaj

TRETJE KOLO:

23. IX. 1956.

Usnjaj: Drava
Fužinar: Nafta
Bratstvo: Svoboda
Kovinar (S): Brezice
Aluminij: Rudar
Kovinar MB: ZNK (C)

ČETIRTO KOLO:

30. IX. 1956.

Drava: ZNK (C)
Rudar: Kovinar MB
Brezice: Aluminij
Svoboda: Kovinar (St.)
Nafta: Bratstvo
Usnjaj: Fužinar

PETO KOLO:

7. X. 1956.

Fužinar: Drava
Bratstvo: Usnjaj
Kovinar: Nafta
Aluminij: Svoboda
Kovinar MB: Brezice
ZNK C.: Rudar

1. Brezice	1 1 0 0 3 0 2
2. Svoboda (Trb.)	1 1 0 0 4 1 2
3. Bratstvo (H)	1 1 0 0 4 2 2
4. Drava	1 1 0 0 3 2 2
5. Aluminij	1 1 0 0 4 3 2
6. ZNK (Celje)	1 0 1 0 2 2 1
7. Kovinar (S)	1 0 1 0 2 2 1
8. Kovinar (Mb)	1 0 0 1 3 4 0
9. Nafta	1 0 0 1 2 3 0
10. Rudar (V)	1 0 0 1 2 4 0
11. Usnjaj (S)	1 0 0 1 1 4 0
12. Fužinar	1 0 0 1 0 3 0

Rokomet:

Rokometni klub Drava je v soboto gostoval v Čakovcu in odigral dve tekmi v malem rokometu.

V prvi tekmi sta se pomerili moški ekipi Slavije iz Čakovca in Drave. Rezultat je neodločen 9:9 (4:5). Domača Slavija je bila okrepljena z dvema igralcema iz Varaždina. Tudi v tej tekmi je bil najboljši mož na terenu Viher, ki je moral v sredi drugega polčasa zapustiti igrišče zaradi surove igre Slavije. Sodič je dobro Markež iz Čakovca. Gole so dali za Dravo: Viher 5, Erbus 2, Herceg in Vidovič po enega.

V drugi tekmi med ženskimi ekipami Slavije in Drave pa je zaslužno pripadala zmaga mnogo boljši domači ekipi 5:2 (2:1). P. A.

Nastop šolanah psov

Klub ljubiteljev športnih psov v Mariboru je priredil dne 9. t. m. na igrišču Sportnega kluba »Drave« nastop šolanah psov, ki je bil zelo pester in zanimiv.

Po otvoritvi, ki so jo po svoje podprli štirinožci z enoglasnim lajanjem, so pričele raznotere točke, predvsem vaje v poslušnosti v skupinah, za katere je treba dosti šolanja. Psi so skakali čez prepone, plezalo steno, skozi obroče, roke in preko ramen, delali so razne naloge na daljavo, na ročne znake. Iskali so izgubljene predmete, čuvali vodnikove predmete in njega osebno branili, hodili po lestvi in drugo. Posebno pozornost je vzbujala mala foksterijerka, ki je junako branila svojo gospodarico in so ji gledalci burno ploskali. Kot obrambna psa pa sta se dobro izkazala niemski ovčar Ago in airdalka Pegl, ki sta že predpoldne nastopila in Kvedrovem trgu pri obrambi pred napadal-

cem, ki sta ga junako napadla in se nista bala ne palice ne strela. Ago je popoldne še na plezalni steni pokazal, da nima tekmeča, ko je zmagal skoro 3 m visoko zapreko brez vseh težav.

Nastop je bil lep prikaz uspešnega in vztrajnega dela vadiateljev, ki so pokazali uporabljivost psa v vsakodnevnem življenju, kako korist nudi pes kot hišni čuvaj, še bolj pa kot osebni čuvaj in kako čuva lastnino svojega gospodarja. Še več pa daje skupnosti dobro vzgojen pes. Lavinski pes je rešil žensko mariovko iz objema bele smrti, šolamo lahko psa tudi kot reševalca utopljenec. Da služi pes kot vodnik slepcev, je itak splošno znano.

Da je nastop dobro uspel, gre priznanje članom iz Ptujja, nič manj pa tudi Sportnemu klubu Drava, ki je odstopil v ta namen svoje igrišče.

Svetovna kmetijska proizvodnja narašča

Svetovna kmetijska in prehrambna proizvodnja se je povečala v letu 1955/56 za 3 odst. Največji porast so zabeležili v Severni Ameriki in na Daljnem vzhodu. V drugih deželah ni sprememb.

Proizvodnja konoplje in žitaric je precej večja, kot je bila v letu 1954/55. Tudi število živine narašča. Cene teh artiklov so v glavnem padle. Kar zadeva količino živil, ki odpadejo na prebivalca, je položaj tale: v Zapadni Evropi, Latinski Ameriki in na Daljnem vzhodu se je obdržala na predvojni ravni, medtem ko se je v drugih državah stanje pobojšalo.

Naftovod od Rdečega do Sredozemskega morja

Pripravljeni so načrti za gradnjo naftovoda, ki bi preko Izraela povezoval Rdeče in Sredozemsko morje. Dolg bi bil približno 270 milj. Za njegovo gradnjo se posebno zavzemajo Izrael in nekatere zahodne države. Siroški za gradnjo bi bil od 10-20 milijonov funtov šterlingov, kar je odvisno od širine cevi, ki bi jih uporabili.

Težave avtomobilske industrije

Položaj angleške avtomobilske industrije ni letos nič kaj rožnat. Proizvodnja je zaradi stavk precej padla, izvozniki pa se morajo krčevito boriti za zunanja tržišča, kjer je konkurenca še bolj hujša.

V prvem polletju letos so v Angliji izdelali 421.000 vozil ali 10,4 odstotka manj kot v istem obdobju lanskega leta. Cenijo, da letos ne bodo izdelali več kot 765.000 vozil. Lani je proizvodnja znašala 897.000 avtomobilov. V prvem polletju letos so izdelali 170.000 vozil, lani pa nekaj več kot 200.000.

CEMENT NA KREDIT

Kmetovalci, ribiči, člani kmetijskih združb, čebelarji in člani podobnih gospodarskih organizacij bodo lahko v prihodnje kupovali za svoje potrebe na kredit tudi cement. Te kredite bodo dajale razen Narodne banke tudi Komunalne banke in zadržne hranilnice.

Kredite bodo odobraval za dve leti, pri dvižu posojila pa bo treba položiti kot pri ostalih potrošniških kreditih 5 odst. v gotovini. Kredit 25.000 din bo treba vrniti v letu dni.

Gospodarstvo, katerega dohodek je ocenjen na 100.000 din, bo lahko dvignilo kredit v znesku 30.000 din.

Prijeten in osvežujoč okus — se odlično peni!

KAJ PREDVIDEVA OSNUTEK ZAKONA o pokojninskem zavarovanju

Ena glavnih značilnosti osnutka zakona o pokojninskem zavarovanju je v tem, da priznava skrajšanje delovne dobe za tiste zavarovance, ki so zaposleni na izredno težkih in zdravju škodljivih delovnih mestih.

Cas, ki ga prebije zavarovalec pri takšnem delu, se avtomatično podaljša. Če je na primer kdo delal manj kot eno leto, se mu prizna eno leto delovne dobe, če pa je delal leto ali več, se mu delovna doba poveča za ustrezajoče število mesecev, kot to določa zakon. Zavarovancu, ki je opravljal težko in zdravju škodljivo delo, se zniža starostna doba, ki je določena za pridobitev polne pokojnine v sorazmerju s trajanjem zaposlitve na takšem delovnem mestu, vendar za moške ne pod 50, za ženske pa ne pod 45 let.

Pogoj za pridobitev ugodnosti, ki jih določa osnutek zakona o pokojninskem zavarovanju za tiste zavarovance, ki so zaposleni na težkih in zdravju škodljivih delovnih mestih, je, da je zavarovane delal na takšem delovnem mestu vsaj pet let ali najmanj 3 leta, če je pri opravljanju teh poslov postal invalid.

Težka in zdravju škodljiva delovna mesta so po zakonu: služba pilota v civilnem in gospodarskem letalstvu, delo v kesonih, služba potapljačev in delo v rudnikih. Vsakih osem mesecev, ki jih je zavarovavec prebil na takšem delovnem mestu, se šteje za eno leto delovnega staža. Začasno opravljanje poslov na takšnih delovnih mestih se tudi šteje kot

ugodnost za pridobitev pokojnine, in sicer tako, da se devet oziroma deset mesecev dela šteje na eno leto delovnega staža.

Vojni invalidi z več kot 50-odstotno nesposobnostjo za delo, vojaški vojni invalidi in mirdobni invalidi do četrte skupine ter slepci imajo tudi pravico do povečanja trajanja delovne dobe in znižane starostne meje.

Še o Suezju

Britanska in francoska vlada sta poslali predsedniku Varnostnega sveta pismo, v katerem ga obveščata o nastalem položaju. Eden je rekel, da bodo Britanija in njeni zavezniki storili nove korake, če bo Egipt povzročal težave in odklonil sodelovanje z novo organizacijo. V pismu Varnostnemu svetu, je rekel Eden, nismo zahtevali nobene akcije.

Eden ni obljubil Sporjemu domu, da bo suezski spor sprožil v OZN, niti ni izjavil, da njegova vlada izključuje uporabo sile. V tem oziru ni odstranil negotovosti. Britanska vlada tudi ni nasprotovala pozivu pilotom na prekopu, naj zapuste delo.

Britansko stališče

Eden je poudaril, da je njegova vlada storila vse, da bi prišlo do miroljubne poravnave spora. Konvencija iz leta 1888, je dejal, ne nudi zadostnih poroštvo uporabnikom prekopa brez Suezke družbe, ki je bila del tega mednarodnega sporazuma. Ko je Eden rekel, da je polkovnik Naser z »nacionalizacijo družbe porušil ravnovesje tega sistema in ukinil eno izmed glavnih jamstev«, je bilo iz vrst laburističnih poslancev slišati medklice »nesmisa«.

Nihče nima pravice, je povzel Eden, v nasprotju z veljavnimi sporazumi ukiniti mednarodni značaj največje vodne poti na svetu. Razen tega je treba neadno razpustitev družbe 12 let pred potekom koncesije obsoditi kot teptanje mednarodnih obveznosti. Spriču vsega tega britanska in druge najbolj zainteresirane vlade niso mogle spre-

jeti dosedanjih jamstev, ki jih je polkovnik Naser doslej dal.

Prikrite grožnje?

Kar zadeva pilote na Suezskem prekopu, je Eden rekel, da se je britanska vlada dvakrat zavzela, da bi delali dalje. Toda »je meja, do katere je moč na ljudi pritiskati, ta meja pa je zdaj dosežena«.

Kar zadeva vojaške priprave, je Eden rekel, da jih vlada »ne namerava zavirati«. Če bo Egipt še nadalje zaviral sleherni napor, da bi zagotovili miroljubno poravnavo spora, bo nastal zelo težaven položaj. Mi si bomo prizadevali za miroljubno ureditev, dokler bodo možnosti za to.

Ko je na koncu svojih izjavljanj Eden rekel, da bo egiptovska vlada, če bo ovirala ustanovitev organizacije, ki jo predlagajo tri zahodne velesile, ali odklonila sodelovanje v njenem delu, ponovno kršila konvencijo iz 1888, so laburistični poslanci protestirali, zahtevajo »odstop vlade« in »klikali«: »Nehajte izgovarjati in tako ne gradite miru!«

Izzivalni ukrepi

O organizaciji uporabnikov prekopa je Gaitskell rekel: »Če bi bil namen te organizacije ustvariti nekakšen stroj za pogajanja z Egiptom, ne bi bil proti njej. Vzemirljivo pa je tisto, kar predlagajo kot vsebinsko dela te organizacije. Sem sodi predvsem izjava, da namerava organizacija imeti svoje lastne pilote za plovbo po prekopu in da pristojbin ne nameravajo plačevati Egiptu, marveč organizaciji. To se mi zdi zelo nevarno in zelo izzivalen korak.«

Gaitskell je vprašal predsednika vlade, zakaj niso tega problema nemudoma sprožili v OZN v imenu laburistične skupine je izrazil mnenje, da bi bila to najpraviša pot in da bi OZN lahko omogočila nadaljnja pogajanja.

Debatu bodo nadaljevali danes.

Oglasni in objave

OBVESTIHO

Obveščamo, da vršimo po zmerini ceni 86 din prevoze s tovornim in po 50 din prevoze z osebnim avtomobilom.

Avto-moto društvo Ptuj.

Prodajam

PRODAM HIŠO v Ptujju, Trubarjeva 5, s štiriobnim stanovanjem in dvema podstrešnicama ter lepim vrtom. Riharski Anica, Ljutomer, Presernova 12.

PRODAM MOTORNO KOLO »Triumph« 350 ccm v dobrem stanju ah zamenjam za 98 od 100 ccm. Venta, traktorist, Osluševci.

PRODAM MAJRNO POSESTVO v Zagorcih 36, p. Juršinci. Dedič Jurtelea.

PRODAM RABLJENO STREŠNO IN ZIDNO OPEKO ter gradbeni les. Mariborska 10.

UDODNO PRODAM MLATBENICO »Krobath-Feldbach« (Dreschhechse) in samoreznilco — oboje na motorni pogon. Martin Brus, kolarstvo, Mariborska cesta 24, Ptuj.

NAŠEL SE JE mlad čistokrvni volčjak. Vprašajte Kac Franca, Loka 38, p. Starše.

PRODAM NJIVO v Rogoznici ob cesti (50 arov). Vprašajte v upravi lista.

ISČEM OPREMLJENO SOBO, plačam po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Trgovski potnik«.

OSMOŠOLKA išče opremljeno sobo v Ptujju. Naslov v upravi lista.

ISČEM starejšo samostojno gospodinjstvo pomočnico k veččlanski družini v Zagrebu. — Naslov v upravi lista.

POZIVAMO lastnika plavega ženskega »Astra« kolesa št. 141294, ki ga je 10. septembra zamenjal v Ptujju za enako kolo št. 138131, da se naj takoj javi na postaji LM v Ptujju.

RESNO GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme nameščenska družina v Ptujju. Naslov v upravi lista.

PAZNO SOBO v okolici Ptujja išče upokojenka, plača za več let naprej. Naslov v upravi lista pod »Mirna«.

ENAJSTO KOLO:

18. XI. 1956.

Aluminij: Drava
Kovinar (Mb.): Kovinar (St.)
ZNK Celje: Bratstvo
Rudar: Fužinar
Brezice: Usnjaj
Svoboda: Nafta
Tekme se igrajo na igriščih prvomenovanih moštvo.

ŠAH

Sahovski klub Ptuj je imelo 11. t. m. brzoturnir za mesec september. Udeleženci turnirja so se razporedili tako: 1. Bohak 10 in pol točke, 2. Pernat 10, 3. Sagadin 9, 4.—5. Rudolf in Berden po 8, 6. Maurič E. 6 in pol, 7. Perger 5 in pol, 8. Pešl 5 točk itd.

Realiteta agencija v Ptujju je odprla svoje skladišče, kjer sprejema v prodajo vsakovrstne stroje, kolesa, motorna kolesa in druge predmete. Prodajalci, če hočete hitro in ugodno prodati, pošljite nam svoje predmete v skladiščenje. Kupci, ogledjte si naše zaloge!

Istočasno sporočamo, da sklepamo kupne pogodbe za stranke vsak dan od 9.—14. ure.

KINO

MESTNI KINO PTUJ

predvaja v dneh od 14. do 16. septembra francoski barvni film »RDEČE IN ČRNO II. del«; v dneh od 18. do 20. septembra švedski film »SAMO MATI«.

KINO MURETINCI

predvaja 15. in 16. septembra amer. barvni film »IVANHOE« in 22. in 23. septembra amer. film »NEUMNE SANJE«.

KNJIGA ZA POHORCE IN VESELE LJUDI

Novinarsko društvo v Mariboru bo v kratkem izdalo knjigo o skomarskem ljudskem pesniku Juriju Vodovniku. Knjigo je pripravil dolgoletni raziskovalec Pohorja in Vodovnikovega življenja dr. Fran Mišič. V knjigi bodo zbrani življenjski podatki o Juriju Vodovniku in natisnjene vse njegove pesmi, ki so se na Pohorju do danes ohranile.

Izdaja Vodovnikovih pesmi bo dobrodošla zlasti našim Pohorcem, ki bodo tako dobili trajen spomin na svojega pesnika. Novinarsko društvo vabi vse, ki si želijo to zanimivo in dragoceno knjigo, da se naročijo nanjo vnaprej. Cena izvodu do 300 din vključno s poštnino. Naročniki, ki si želijo knjigo zagotoviti, lahko vplačajo naročnino vnaprej na račun 640-606-1-MH-775. Na hrbtini strani položnice naj izpišejo svoj točen naslov. Sprejemamo tudi pismena naročila na naslov: »Slovenski zbornik«, uredništvo in uprava Maribor, Heroja Slandra 9. Vendar pripominjamo, da bodo zaradi omejene naklade imela prednost naročila s predvplačilom.

Škopano slamo

kupuje Pletarna z. o. j. Ptuj